

Nr 48

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1957/58, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1957/58 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande års riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1957 (Bilaga 1 till statsverkspropositionen 1957: Inkomster å driftbudgeten) har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1957/58 jämte därmed sammanhängande frågor. Departementschefen har därvid anmält riksräkenskapsverkets skrivelse den 8 december 1956 med inkomstberäkning för nämnda budgetår.

I en den 26 april 1957 dagtecknad proposition nr 175 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1957/58, m. m., har Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om allmän energiskatt;
- 2) förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt; samt
- 3) lag om ändrad lydelse av 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror;

dels ock, bland annat, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet.

Propositionen nr 175 har i här berörda delar hänvisats till bevillningsutskottet. Till de delar propositionen avser de ovan under 1)–3) omnämnda författningsförslagen har densamma av utskottet behandlats i dess betänkande nr 47.

Till behandling i förevarande betänkande har upptagits följande till utskottet hänvisade, i anledning av proposition nr 175 väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I:536 av herr *Öhman m. fl.* och II: 680 av herr *Hagberg m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 175»;

II) de likalydande motionerna I: 540 av herrar *Bengtson* och *Gustafsson* samt II: 690 av herr *Nilsson* i *Tvärålund m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen vid behandling av propositionen nr 175 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om prövning av frågan om införande av en progressiv beskattning av konsumtionsutgifterna i syfte att sänka den direkta inkomstbeskattningen»;

III) de likalydande motionerna I: 544 av herr *Ohlon m. fl.* och II: 687 av herr *Ohlin m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 175 måtte besluta att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för den första hälften av budgetåret 1957/58 med 100 procent samt för den senare hälften av samma budgetår utgå med 95 procent av grundbeloppet»;

IV) motionen II: 682 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte under uttalande av att en statlig budgetpolitik enligt i motionen angivna riktlinjer bort och bör föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation I) till bevillningsutskottets betänkande nr 41 år 1957 bort genomföras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet»; ävensom

V) motionen II: 685 av herr *Lundberg*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts förslag om införande av energiskatter och att uttagningsprocenten för statlig inkomstskatt måtte höjas till 110, samt att dessa ökade inkomster till huvudsaklig del användes för ett ökat bostadsbyggande».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 310 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 391 av herr *Cassel m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska — — — 1 mom.:

fyrtyio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, Sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, Svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttas, att därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958.

2) de likalydande motionerna I: 370 av herr *Ohlon m. fl.* och II: 456 av herr *Ohlin m. fl.*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen måtte besluta, att 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt — i fråga om skatten för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. m. — gives den lydelse som författningsrummet hade före den genom förordningen den 3 juni 1955 (nr 300) vidtagna ändringen att gälla den skatt som skall påföras enligt 1958 års taxering.

Såvitt avser de inbördes likalydande motionerna I: 310 och II: 391 samt I: 370 och II: 456 har utskottet i detta betänkande endast upptagit de yrkanden, som ovan återgivits. Övriga i dessa motioner framställda yrkanden har av utskottet behandlats i andra sammanhang.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena — i de delar motionerna blir föremål för behandling i detta betänkande — får utskottet hänvisa till motionerna II: 391, II: 456, II: 680, II: 682, II: 685, II: 687 och II: 690.

Statsverkspropositionen

I det i statsverkspropositionen intagna förslaget till beräkning av inkomsterna å driftbudgeten under budgetåret 1957/58 är bevillningarna i överensstämmelse med departementschefens förslag beräknade till följande belopp:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.....	6 100 000 000	
Kupongskatt	7 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.....	1 000 000	
Fondskatt	15 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 000 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	85 000 000	
Lotterivinstskatt	53 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.....	75 000 000	6 345 000 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	325 000 000	
Bensinskatt.....	680 000 000	1 005 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	625 000 000	
Varuskatt	220 000 000	
Omsättningsskatt å motorfordon	140 000 000	
Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m.....	47 000 000	
Skatt å kaffe.....	20 000 000	
Tobaksskatt	690 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	13 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	30 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker	1 300 000 000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å vin.....	45 000 000	
Maltdrycksskatt.....	95 000 000	
Skatt å läskedrycker	47 000 000	
Statlig nöjesskatt	62 000 000	
Skatt å elektrisk kraft	50 000 000	3 384 000 000
Postverket (överskott)		12 000 000

Beträffande riksstatsförslagets inkomstsida och beräkningen av de särskilda inkomstitlarna har departementschefen i statsverkspropositionen lämnat följande redogörelse.

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Riksräkenskapsverket har beträffande inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. verkställt beräkningar av inkomsterna för såväl budgetåret 1956/57 som 1957/58.

Ämbetsverket har därvid med utgångspunkt från taxeringsutfallet i fråga om verksamhetsåret 1955 haft att uppskatta inkomstutvecklingen under verksamhetsåren 1956 och 1957 samt under de första månaderna av 1958. I fråga om skatteunderlagets utveckling gör riksräkenskapsverket följande antaganden.

Vad först gäller fysiska personer framhåller riksräkenskapsverket, att inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, som representerar 4/5 av fysiska personers nettoinkomst, under verksamhetsåret 1955 stigit med 10,2 procent i jämförelse med nästföregående år. Möjligheterna att med tillfredsställande noggrannhet bedöma utvecklingen under 1956 angives ännu vara begränsade till följd av löne- och sysselsättningsstatistikens ofullständighet. Enligt socialstyrelsens kvartalsstatistik för industriarbetare låg i maj och augusti 1956 den genomsnittliga timförtjänsten för ifrågakvarande arbetargrupper 8 procent över motsvarande siffror för 1955. Samtidigt registrerades en viss sysselsättningsökning. För tjänstemannagrupperna uppskattas de genomsnittliga lönelöftningarna ligga i intervallet 4—7 procent. Ämbetsverket anser det sannolikt, att även för flertalet andra grupper en viss ökning i sysselsättningen ägt rum under 1956 och att en fortsatt överflyttning från låglönegrupperna till bättre betalda yrken ägt rum. Årets i förhållande till föregående år väsentligt förbättrade skörderesultat väntas innebära en icke oväsentlig uppgång i jordbrukarnas inkomster. Sammanfattningsvis pekar riksräkenskapsverkets kalkyler på en ökning av fysiska personers inkomster med 8 procent mellan verksamhetsåren 1955 och 1956.

I fråga om utvecklingen av inkomst av tjänst under år 1957 konstaterar riksräkenskapsverket till en början, att på grund av en glidning uppåt av lönenivån och sysselsättningsökning under år 1956 lönenivån och sysselsättningen vid ingången av år 1957 bör något överstiga den för 1956 genomsnittliga. Även för år 1957 torde med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna konjunkturutvecklingen en viss löneglidning uppåt kunna förutses liksom även en fortsatt övergång från lägre till högre betalda yrken. Fortsättningsvis framhålles, att den ökning av lönesumman, som därutöver kan komma att bli en följd av 1957 års avtalsrörelse, ännu icke låter sig överblickas. Med hänsyn till vad som är känt om utgångsläget för avtalsrörelsen synes det emellertid enligt verkets mening icke osannolikt, att lönesummans stegring under år 1957 för flera områden blir mindre än under år 1956. För inkomstutvecklingen under år 1958 har ämbetsverket schablonmässigt räknat med en stegring av lönesumman med 4 procent.

Beträffande fysiska personers inkomster av andra förvärvskällor än tjänst har riksräkenskapsverket ansett sig böra räkna med en uppgång under år 1957 för samtliga ifrågakvarande förvärvskällor. För år 1958 har gjorts motsvarande antagande som för inkomst av tjänst.

Vad därefter beträffar aktiebolagens taxerade inkomster förelåg enligt ämbetsverket en nedgång under verksamhetsåret 1955 med omkring en procent. Utvecklingen säges emellertid ha varit starkt varierande för olika branscher. Fortsatt uppgång redovisas för bland annat gruvor, metallverk och metallmanufaktur samt för de mindre aktiebolagen. Denna stegring mer än uppvägs emellertid av den minskning i de taxerade inkomsterna som enligt riksräkenskapsverket kan noteras för andra områden, främst verkstadsindustrin, den elektrotekniska industrin samt skogsindustrin. Beträffande de taxerade inkomsterna för verksamhetsåret 1955 erinrar riksräkenskaps-

verket om att avdragsgilla avsättningar till investeringsfonder för konjunkturutjämning förekommit i betydande utsträckning. Enligt av ämbetsverket inhämtade uppgifter motsvarar dessa avsättningar omkring 6 procent av bolagens taxerade inkomster för verksamhetsåret 1955. Riksräkenskapsverket förutser, att möjligheterna till avsättningar till investeringsfonder torde komma att utnyttjas i betydande utsträckning även under verksamhetsåren 1956 och 1957. De skärpta avskrivnings- och lagervärderingsreglerna kan å andra sidan komma att påverka de till beskattning redovisade vinsterna i höjande riktning. Med ledning av vissa undersökningar rörande de för verksamhetsåret 1956 förväntade taxeringsresultaten för större bolag har riksräkenskapsverket som grund för sin beräkning antagit, att det sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade beloppet för svenska aktiebolag vid 1957 års taxering skall bli av i stort sett samma storleksordning som vid 1956 års taxering. Mellan 1957 och 1958 års taxeringar har ämbetsverket inte heller räknat med någon nämnvärd förändring i bolagens taxerade inkomster.

Riksräkenskapsverket framhåller, att på inkomstiteln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. redovisas uppbörderna av de skatter, som skall slutligt redovisas på titeln, men därjämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter och avgifter, som uppbares i samband med den allmänna skatteuppbörderna. De statliga skatter och avgifter, vilka under budgetåren 1956/57 och 1957/58 skall slutligt redovisas på titeln utgöres, frånsett inflytande restantier av äldre skatter, av statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, investeringsavgift samt folkpensionsavgifter. Riksräkenskapsverket erinrar i detta sammanhang om att nya skatteskalor för den statliga inkomstskatten samt höjda folkpensionsavgifter kommer att tillämpas vid 1958 års taxering. I och med att den allmänna sjukförsäkringen trädde i kraft den 1 januari 1955 passerar över inkomstiteln även till försäkringen hänförliga avgifter och arbetsgivarbidrag.

Vid uppskattningen av bruttoinkomsterna på titeln har ämbetsverket viss ledning av den inom verket förda uppbördsstatistiken. Med hjälp av nämnda statistik har verket kunnat följa uppbörderna till och med skatteterminen i september 1956. På grundval av detta material och under de gjorda antagandena angående inkomstutvecklingen beräknar riksräkenskapsverket uppbörderna av preliminärskatt på följande sätt.

Beträffande den preliminära A-skatten utgår ämbetsverket från att denna skatt med hänsyn till sin karaktär av egentlig källskatt kommer att nära följa löneinkomstens förändringar. Det förutsättes, att den statliga inkomstskatten enligt de nya skatteskalorna från och med 1957 utgår med en uttagsprocent av 100 procent. Nettoeffekten av de ändrade skatteskalorna och de höjda folkpensionsavgifterna, vilken inarbetats i källskattetabellerna från och med 1957, minskar takten i ökningen av källskatteuppbörderna. I motsatt riktning verkar enligt ämbetsverket i någon mån en höjning av den kommunala utdebiteringen — enligt preliminära uppgifter med 25 öre per inkomstskattekrona från den under 1956 gällande medelutdebiteringen av 12,36.

Ämbetsverket uttalar, att man vad angår uppbörden av preliminär B-skatt under uppbördsåret 1957—58 och de två terminer av uppbördsåret 1958—59, som faller inom budgetåret 1957/58, har att räkna med att preliminärskatten normalt debiteras med det belopp, som enligt 1956 års respektive 1957 års taxering påföres i slutlig skatt. Vid debiteringen av preliminär B-skatt för uppbördsåret 1957—58 kommer för första gången att inräknas sjukförsäkringsavgifter samt att i kommunalskatten ingå garantiskatt för fastighet. Riksräkenskapsverket har därför ansett sig böra förutsätta en i jämförelse med innevarande uppbördsår stegrad uppbörd av preliminär B-skatt under de ordinarie uppbördsterminerna för uppbördsåren 1957—58 och 1958—59.

Med utgångspunkt från av riksräkenskapsverket företagna beräkningar av vad som kommer att påföras de skattskyldiga i slutlig skatt vid 1957 års taxering anser sig ämbetsverket kunna räkna med ett betydande utrymme för fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt efter uppbördsårets utgång. Ämbetsverket erinrar om, att bolagen under den tid möjligheterna till fyllnadsinbetalningar förefunnits svarat för den övervägande delen av de fullgjorda fyllnadsinbetalningarna. De betydande fyllnadsinbetalningarna har medfört, att den sammanlagda preliminära skatten för bolagens del hittills tämligen nära anpassats till den slutliga skatten. En något mindre god anpassning än tidigare har emellertid kunnat noteras vid 1956 års taxering. Vid skattepåföringen på grund av 1957 års taxering kommer att tillämpas en från 5 till 7 procent höjd kvarskatteränta. Riksräkenskapsverket säger sig sakna underlag för en bedömning av i vad mån den höjda kvarskatteräntans betalningsstimulerande effekt påverkas av det sedan i april ytterligare åtstramad läget på kreditmarknaden och höjningen av riksbankens diskonto i november 1956. Riksräkenskapsverket förutsätter emellertid, att fyllnadsinbetalningar kommer att verkställas under våren 1957 och våren 1958 i sådan omfattning, att den kvarstående skatten för bolagens del vid taxeringarna 1957 och 1958 blir av obetydlig storleksordning. Under våren 1955 och våren 1956 inflöt fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt med totalt 525 respektive 535 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis har riksräkenskapsverket ansett sig böra uppskatta under budgetåren 1956/57 och 1957/58 totalt inflytande preliminär A- och B-skatt, inklusive fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt, till ca 9 810 respektive 10 610 miljoner kronor. Det understrykes, att de angivna beloppen är osäkra inom vida marginaler både med hänsyn till ovissheten beträffande skatteunderlagets utveckling och möjligheten för en del skattskyldiga att i viss utsträckning välja tidpunkten för skatternas erläggande.

Riksräkenskapsverket framhåller vidare, att den avräkning i november 1955, som utfördes på grundval av samma års taxering, resulterade i att ett belopp av i runt tal 740 miljoner kronor påfördes såsom kvarstående skatt, medan ett belopp av 670 miljoner kronor skulle återbetalas som överskjutande skatt. Räntan på den kvarstående skatten uppgick till 15 miljoner kronor.

Enligt av ämbetsverket från länsstyrelserna infordrade uppgifter uppgår den kvarstående skatten på grund av 1956 års taxering till i runt tal 1 055 miljoner kronor, medan återbetalningarna kan beräknas till omkring 570 miljoner kronor. Räntan på den kvarstående skatten uppgår till 20 miljoner kronor.

Den kvarstående skatt som kan komma att påföras och den överskjutande skatt som kan komma att utbetalas på grundval av 1957 års taxering finner riksräkenskapsverket sannolikt komma att bli av ungefär samma storleksordning som enligt 1956 års taxering. Den sålunda förutsedda fortsatta höga nivån av saldot mellan kvarstående och överskjutande skatt förklaras med att bland annat skatten på grundval av garantibelopp på fastighet och sjukförsäkringsavgifter från försäkrade som erlägger preliminär B-skatt i likhet med föregående taxeringsår sannolikt endast delvis kommer att inflyta i form av preliminär skatt och fyllnadsinbetalningar. Beträffande beloppen för den överskjutande skatten, kvarskatten och fyllnadsinbetalningarna räknar riksräkenskapsverket med, att de kommer att bli av storleksordningen 600, 1 100 respektive 650 miljoner kronor. Den kvarskatt, som påföres enligt taxeringarna 1956 och 1957, skall erläggas under budgetåren 1956/57 och 1957/58. Under dessa budgetår utbetalas också den överskjutande skatten enligt nämnda taxeringar. Vid beräkningen av inflytande belopp av kvarstående skatt har riksräkenskapsverket tagit hänsyn till att en del av de påförda beloppen icke inbetalas i tid under uppbördsterminerna utan blir restförd. Den inflytande kvarstående skatten uppskattas till cirka 900 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1956/57 och 1957/58.

Debiterade yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare, som redovisas över inkomstskattetiteln, har med ledning av uppgifter som lämnats av riksförsäkringsanstalten beräknats till 260 miljoner kronor för både innevarande och nästföljande budgetår.

Inflytande restantier, tillkommande skatt m. m. beräknas uppgå till 310 miljoner kronor för vardera budgetåret.

Riksräkenskapsverkets beräkningar har givit till resultat, att bruttoinkomsterna på förevarande riksstatstitel kan för budgetåret 1956/57 uppskattas till 11 280 miljoner kronor och för budgetåret 1957/58 till 12 080 miljoner kronor.

Beträffande utgifterna på titeln har riksräkenskapsverket anfört följande. Den mest betydande posten på utgiftssidan utgöres av utbetalningarna av kommunalskattemedel. Kommunernas fordran på statsverket framräknas per den 1 januari varje kalenderår och utbetalas varannan månad med 1/6 av årsbeloppet vid varje tillfälle. Från och med år 1955 har fastighetsbeskattningen omlagts. Fastighetsskatt enligt den äldre ordningen utbetalades till kommunerna sista gången under år 1955 på grundval av 1954 års debitering. Under år 1956 har kommunerna för första gången icke erhållit någon fastighetsskatt. Förskott från staten på inkomstskatt har beräknats enligt vid 1955 års taxering framkommet skatteunderlag, i vilket icke ingår garantibelopp för fastighet. Under år 1956 skulle alltså kommunernas in-

komster kommit att minska med ett belopp motsvarande fastighetsskatten. Enligt särskilda övergångsbestämmelser har emellertid i förskott till kommunerna för år 1956 även utbetalats ett belopp motsvarande den beräknade skatten på 4 procent av det sammanlagda taxeringsvärdet år 1955 för skattepliktiga fastigheter. Under år 1957 beräknas förskottet till kommunerna på grundval av ett skatteunderlag, i vilket garantibelopp för fastighet ingår. Avräkning sker detta år mot förskottet under år 1955 och därvid tillföres kommunerna ett belopp motsvarande fastighetsskatten. Detta år får kommunerna följaktligen »dubbel» fastighetsskatt.

Beträffande utbetalningarna under budgetåret 1956/57 är dessa kända för första hälften av budgetåret. För senare hälften av budgetåret 1956/57 blir de beroende av storleken av kommunernas fordran för kalenderåret 1957. Vid beräkningen av denna har man att i första hand taga hänsyn till förskottet på kommunal inkomstskatt för 1957. Med ledning av från statistiska centralbyrån inhämtade uppgifter om bland annat den beskattningsbara inkomstens storlek och om den kommunala utdebiteringen har riksräkenskapsverket beräknat utbetalningarna av förskott på kommunal inkomstskatt under kalenderåret 1957 till 3 810 miljoner kronor. Slutavräkningen av det under kalenderåret 1955 utbetalade förskottet på kommunal inkomstskatt, i runt tal 2 840 miljoner kronor, har med hänsyn till det kommunala inkomstskatteunderlagets ökning från 1954 års till 1956 års taxering beräknats till omkring 850 miljoner kronor. Sammanlagt skulle sålunda utbetalningarna under kalenderåret 1957 kunna beräknas till omkring 4 660 miljoner kronor. Hälften av detta belopp skall utbetalas under senare hälften av budgetåret 1956/57. Enligt dessa beräkningar kan riksstatstiteln beräknas komma att under budgetåret 1956/57 belastas med utbetalningar till kommunerna med ett belopp av omkring 4 240 miljoner kronor.

Motsvarande utbetalningar under budgetåret 1957/58 skulle enligt de refererade beräkningarna för budgetårets första hälft uppgå till omkring 2 330 miljoner kronor. För senare hälften av samma budgetår kan utbetalningarna med utgångspunkt från den antagna inkomstutvecklingen under år 1956 samt under förutsättning av en kommunal utdebitering av ungefär samma höjd som under år 1957 beräknas till omkring 2 270 miljoner kronor. Statens utbetalningar av kommunalskatte-medel under budgetåret 1957/58 har sålunda av riksräkenskapsverket beräknats komma att uppgå till 4 600 miljoner kronor.

Utbetalningarna från titeln av överskjutande preliminärskatt har av riksräkenskapsverket beräknats till 570 miljoner kronor under budgetåret 1956/57 och till 600 miljoner kronor under budgetåret 1957/58. Övriga restitutioner har för båda budgetåren antagits komma att belasta titeln med 40 miljoner kronor.

Debiterade yrkeskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare återkommer även som utgifter å titeln. Riksräkenskapsverket har vidare framhållit, att för sjukförsäkringen härjämte tillkommer förskott på övriga utbetalningar till sjukkassorna i avseende å bidrag från mindre arbetsgivare och sjukförsäk-

ringsavgifter. Dessa utbetalningar har riksräkenskapsverket med ledning av uppgifter från riksförsäkringsanstalten beräknat till 425 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 och till 440 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Utöver förstnämnda belopp tillkommer 55 miljoner kronor, utgörande den del av arbetsgivarbidragen för år 1955, som skall överföras till allmänna sjukförsäkringsfonden. Riksräkenskapsverket har vid sin beräkning förutsett, att någon motsvarande fondavsättning icke kommer att ske under budgetåret 1957/58.

Omföringar av utskiftnings- och ersättningskatt, skogsvårdsavgifter och annuiter samt yrkesskadeförsäkrings- och byggnadsforskningsavgifter från mindre arbetsgivare har beräknats komma att belasta titeln med 30 miljoner kronor för vart och ett av budgetåren 1956/57 och 1957/58.

Enligt riksräkenskapsverkets beräkningar skulle sålunda titelns utgifter kunna beräknas för budgetåret 1956/57 till 5 620 miljoner kronor samt för budgetåret 1957/58 till 5 970 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket konstaterar, att den genom beslut av 1952 års riksdag inrättade fonden för reglering av utbetalningarna av kommunalskattemedel från och med budgetåret 1955/56 bokföringsmässigt erhållit en annan behandling än tidigare. Fonden ingår sålunda numera som en del av budgetutjämningsfonden, varigenom avsättningar och återföringar icke längre direkt berör de redovisade inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. I riksstaten för budgetåret 1956/57 har räknats med en nettoavsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden med 300 miljoner kronor. De avsättningar och återföringar, som riksräkenskapsverket enligt nu föreliggande beräkningar anser böra verkställas under budgetåren 1956/57 och 1957/58, framgår av följande sammanställning:

	1956 57 milj. kronor	1957/58 milj. kronor
Avsättning	300	400
Återföring	100	275
Nettoavsättning	200	125

Med starkt understrykande av ovissheten i de gjorda antagandena om inkomstutvecklingen med flera på skattetitelns utfall inverkan omständigheter har riksräkenskapsverket uppskattat de behållna inkomsterna på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1956/57 till avrundat 5 700 miljoner kronor och för budgetåret 1957/58 till avrundat 6 100 miljoner kronor.

Inkomsten av k u p o n g s k a t t, som av överståthållarämbetet beräknats till 6 miljoner kronor för nästa budgetår, har av riksräkenskapsverket upptagits till 7 miljoner kronor, vilket är en halv miljon mer än i gällande riksstat. Inkomsttiteln u t s k i f t n i n g s s k a t t o c h e r s ä t t n i n g s s k a t t har av ämbetsverket för budgetåret 1957/58 beräknats till oförändrat 1 miljon kronor.

Enligt beslut av 1954 års riksdag skall uttagas en särskild f o n d s k a t t

av engångsnatur på ansamlade vinstmedel hos vissa familjebolag. Lagstiftningen har till syfte att beskatta vissa till följd av luckor i skattelagstiftningen hittills från beskattning undantagna vinstmedel och även att ernå en avveckling av de fondbeskattade företagen. Taxering till fondskatt verkställdes i första instans år 1955. Enligt uppgift från statistiska centralbyrån uppgick det sammanlagda beskattningsbara beloppet till 288 miljoner kronor. Påförd skatt skall fördelas till betalning under fem år, i undantagsfall tio år. Den del av fondskatten, som skall erläggas under visst år, skall ha inbetalats senast den 31 augusti. Riksräkenskapsverket har beräknat titeln för budgetåret 1956/57 till 15 miljoner kronor och föreslagit, att titeln för budgetåret 1957/58 upptages till likaledes 15 miljoner kronor.

Inkomsten å — — — har riksräkenskapsverket upptagit till — — — 8 miljoner kronor.

I fråga om inkomsttiteln *bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter*, som i gällande riksstat uppförts med 750 000 kronor har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna för vart och ett av budgetåren 1956/57 och 1957/58 till 1 miljon kronor.

Generalpoststyrelsen har beräknat inkomsterna av *arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt* för både innevarande och nästkommande budgetår till 80 miljoner kronor under förutsättning av oförändrade grunder för dödsbokeskattningen. Riksräkenskapsverket beräknar under samma förutsättning inkomsterna på ifrågavarande inkomsttitel till 85 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 eller till 15 miljoner kronor mer än i gällande riksstat samt föreslår, att titeln för budgetåret 1957/58 uppföres med likaledes 85 miljoner kronor.

Lotteri vinstskatten, som för budgetåret 1955/56 uppgått till 45,5 miljoner kronor och för det löpande budgetåret av generalpoststyrelsen beräknats inflyta med i runt tal 50 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket för budgetåret 1956/57 beräknats till 53 miljoner kronor eller till samma belopp som i gällande riksstat. För budgetåret 1957/58 föreslår ämbetsverket, att titeln uppföres med likaledes 53 miljoner kronor.

Inkomsterna under titeln *omsättnings- och expeditionsstämplarm. m.*, som i gällande riksstat upptagits med 80 miljoner kronor, beräknas av riksräkenskapsverket till 75 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. För budgetåret 1957/58 förordar riksräkenskapsverket, att titeln upptages med likaledes 75 miljoner kronor.

Automobilskattmedel. I gällande riksstat har intäkterna av fordonsskatten, bensinskatten och den särskilda investeringsavgiften för motorfordon upptagits till 315, 640 respektive 75 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat *fordonsskatten* till 300 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 325 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Enligt generallullstyrelsens och kontrollstyrelsens beräkningar skulle inkomsterna på titeln *bensinskatt* kunna uppskattas till 663 miljoner kronor under budgetåret 1956/57 och till 724 miljoner kronor under budgetåret 1957/58.

Riksräkenskapsverket har med hänsyn till de vidtagna åtgärderna för begränsning av bensinförbrukningen icke ansett sig böra beräkna inkomsterna på titeln bensinskatt till ett högre belopp än 630 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. För budgetåret 1957/58 föreslår riksräkenskapsverket att inkomsterna upptages till 680 miljoner kronor. Den särskilda investeringsavgiften för motorfordon har från och med den 1 december 1956 ersatts med omsättningskatt å motorfordon, som i motsats till den särskilda investeringsavgiften icke inräknas i automobilskattemedlen. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna av särskild investeringsavgift för motorfordon till 65 miljoner kronor för innevarande budgetår.

Tullar och acciser. Inkomstiteln tullmedel, som under budgetåret 1955/56 gav en behållen intäkt av 553 miljoner kronor, är i riksstaten för löpande budgetår upptagen med 570 miljoner kronor. Vid i november 1956 gjord uppskattning har generaltullstyrelsen beräknat nettouppbördens till 600 miljoner kronor för innevarande och till 625 miljoner kronor för nästföljande budgetår. Generaltullstyrelsens beräkningar har gjorts under förutsättning av bland annat att spänningar på det utrikespolitiska området icke skall leda till mera allvarliga störningar i världshandeln. Vidare har antagits, att det inhemska ekonomiska läget skall möjliggöra en fortsatt måttlig stegring av importen trots de ytterligare påfrestningar på valutareserven, som en sådan stegring torde komma att innebära. Dessutom har bortsetts från sådana ändringar i tull- eller skattesatser ävensom andra avsevärda ändringar, som ett eventuellt ikraftträdande av en ny tulltaxa under den tid uppgifterna avser, skulle kunna medföra. Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning till generaltullstyrelsens uppskattning inkomsten av tullmedel för budgetåret 1956/57 till 600 miljoner kronor samt förordar, att titeln för budgetåret 1957/58 uppföres med 625 miljoner kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomstiteln varuskatt, varunder även redovisas intäkter av pålsvaruskatt samt den särskilda försäljningskatten å mattor, guldsmedsvaror och grammofonskivor, upptagen till ett belopp av 210 miljoner kronor. De av kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen gjorda beräkningarna innebär en sammanlagd inkomst på titeln varuskatt under budgetåren 1956/57 och 1957/58 på 216 respektive 221 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomstiteln till 215 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 samt föreslår att titeln för budgetåret 1957/58 uppföres med 220 miljoner kronor.

Genom beslut av 1956 års riksdag har den tidigare utgående särskilda investeringsavgiften för motorfordon från och med den 1 december 1956 ersatts med omsättningskatt å motorfordon. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på den nya titeln till 70 miljoner kronor för innevarande budgetår, varvid förutsatts lägre nyinregistreringar under våren 1957 än under motsvarande period 1956. För budgetåret 1957/58 föreslår riksräkenskapsverket att inkomsterna på titeln uppföres med 140 miljoner kronor.

Inkomsterna på titeln införselavgift och accis å fettvaror m. m. har i gällande riksstat uppförts med 49 miljoner kronor. I avslutning till jordbruksnämndens och kontrollstyrelsens beräkningar har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsterna på titeln till 50 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. För budgetåret 1957/58 har riksräkenskapsverket förordat att titelns rubricering i enlighet med förslag av jordbruksnämnden ändras till regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. samt att inkomsterna på titeln upptages till 47 miljoner kronor.

Inkomsterna på titeln skatt å kaffe, som för innevarande budgetår är uppförda i riksstaten med 19 miljoner kronor har av generaltullstyrelsen beräknats till 20 miljoner kronor för vardera budgetåret 1956/57 och 1957/58. Jordbruksnämnden har beräknat ifrågavarande inkomster till 19 miljoner kronor för vardera budgetåret. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna på titeln för budgetåret 1956/57 till 20 miljoner kronor och för budgetåret 1957/58 till likaledes 20 miljoner kronor.

I gällande riksstat har tobaksskatten upptagits till 690 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet har beräknat tobaksskatten för innevarande budgetår till 670 miljoner kronor. Det av tobaksmonopolet beräknade beloppet är lägre än enligt monopolets tidigare beräkningar. Nedräkningen motiveras med att omsättningen under de fyra första månaderna av nu löpande budgetår varit mindre än under samma månader budgetåret 1955/56. Tobaksmonopolet framhåller, att det är synnerligen vanskligt, att av de senaste månadernas omsättning draga några slutsatser om den fortsatta omsättningsutvecklingen för tobaksvarorna. Den tobaksskatt, som kan antagas komma att inlevereras under budgetåret 1957/58 har emellertid av tobaksmonopolet uppskattats till 680 miljoner kronor. Tobaksmonopolets beräkningar för båda budgetåren har utförts under förutsättning av oförändrade utförsäljningspriser samt ingen nämnvärd förändring av konjunkturförhållandena. Riksräkenskapsverket har beräknat tobaksskattens avkastning för nu löpande budgetår till 680 miljoner kronor samt föreslagit, att inkomstiteln för budgetåret 1957/58 upptages till 690 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med kontrollstyrelsens förslag inkomstiteln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, vilken i gällande riksstat upptagits med 12 miljoner kronor, för budgetåret 1956/57 till 13 miljoner kronor samt föreslår, under förutsättning att en av vin- och spritcentralen beräknad avsättning till pensionsändamål skall äga rum, att den för nästkommande budgetår upptages till likaledes 13 miljoner kronor.

Inkomsterna av rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag har i riksstaten för löpande budgetår upptagits med 30 miljoner kronor. I enlighet med av kontrollstyrelsen lämnade uppgifter uppskattar riksräkenskapsverket här avsedda inkomster för budgetåret 1956/57 till 32 miljoner kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1957/58 upptages till 30 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker har i riksstaten för löpande budgetår uppförts med 1 050 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket framhållit, att inleveransen av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under månaderna juli—oktober 1956, avseende försäljningen under månaderna juni—september, har uppgått till 348,4 miljoner kronor. Eftersom inkomsten under månaderna juli—oktober brukat motsvara omkring 33 procent av inkomsten under hela budgetåret, under de budgetår då skattehöjningar icke förekommit, skulle i enlighet härmed skatteuppbörden under budgetåret 1956/57 kunnat beräknas till omkring 1 055 miljoner kronor om skattesatserna förblivit oförändrade. Inkomstökningen under innevarande budgetår till följd av skärpningen av spritdrycksbeskattningen har i Kungl. Maj:ts proposition i ämnet uppskattats till omkring 80 miljoner kronor, varför kontrollstyrelsen beräknat de totala inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker för 1956/57 till 1 135 miljoner kronor. Fortsättningsvis anför kontrollstyrelsen att statens inkomster av spritbeskattningen under budgetåret 1957/58 i den nämnda propositionen antagits bli omkring 150 miljoner kronor högre än som kunnat påräknas med tidigare gällande bestämmelser. Inleveransen på förevarande skattetitel under budgetåret 1957/58 har i enlighet härmed beräknats till 1 200 miljoner kronor av kontrollstyrelsen.

Riksräkenskapsverket upptager inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker till 1 150 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 och till 1 300 miljoner kronor för budgetåret 1957/58.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin har i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 55 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har anfört, att inleveransen under månaderna juli—oktober 1956, avseende försäljningen under månaderna juni—september, har uppgått till 12,8 miljoner kronor. Då inleveransen under dessa månader normalt motsvarar omkring 30 % av inleveransen under helt budgetår, skulle inkomsten under hela budgetåret 1956/57 under i övrigt oförändrade förhållanden kunnat beräknas till omkring 43 miljoner kronor. Emellertid kan skärpningen av spritdrycksbeskattningen från och med den 5 november 1956 väntas medföra en viss förskjutning i efterfrågan från spritdrycker till svagare drycker. Inleveransen å förevarande skattetitel under budgetåret 1956/57 har därför av kontrollstyrelsen uppräknats till 45 miljoner kronor. Inkomsten under budgetåret 1957/58 har syntts kontrollstyrelsen böra upptagas till samma belopp som för innevarande budgetår eller till 45 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har i enlighet med kontrollstyrelsens beräkning upptagit inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å vin för budgetåret 1956/57 till 45 miljoner kronor samt föreslagit, att titeln för budgetåret 1957/58 uppföres med likaledes 45 miljoner kronor.

Malt drycksskatten beräknas av kontrollstyrelsen under innevarande budgetår inflyta med 95 miljoner kronor eller 15 miljoner kronor mindre än som upptagits i gällande riksstat. Kontrollstyrelsen framhåller att skatteinkomsten under budgetåret 1957/58 är synnerligen vanskelig att beräkna, då maltdryckskonsumtionen under senare månader synes ha bli-

vit beroende även av konsumtionsutvecklingen beträffande andra alkoholhaltiga drycker. Även om man till följd härav kunnat ha anledning räkna med en viss ökning av maldryckskonsumtionen, synes det kontrollstyrelsen, att skatteinkomsten för dylika drycker med hänsyn till svårigheterna att i nuvarande läge beräkna konsumtionsutvecklingen under budgetåret 1957/58 bör angivas till samma belopp som för innevarande budgetår eller till 95 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar i anslutning till kontrollstyrelsens förslag inkomsterna på titeln till 95 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 och till likaledes 95 miljoner kronor för budgetåret 1957/58.

Skatten å läskedrycker som i gällande riksstat upptagits till 48 miljoner kronor antages av kontrollstyrelsen inflyta med cirka 45 miljoner kronor under vardera budgetåret 1956/57 och 1957/58. Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna av läskedrycksskatten till 45 miljoner kronor för innevarande budgetår samt föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1957/58 uppföres med 47 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten på titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 57,68 miljoner kronor under budgetåret 1956/57 och till 56,43 miljoner kronor under budgetåret 1957/58. Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 60 miljoner kronor samt föreslår, att inkomstiteln för budgetåret 1957/58 upptages till 62 miljoner kronor.

Skatt å elektrisk kraft, som i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 45 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med 45 miljoner kronor under innevarande budgetår och med 50 miljoner kronor under budgetåret 1957/58. Vattenfallsstyrelsen framhåller, att en beräkning av denna inkomstpost måste grundas på osäkra uppskattningar med hänsyn till att bland annat någon statistik icke finnes över landets slutliga kraftkonsumenters totala kraftbetalning. Under förutsättning att för elskatten i fortsättningen kommer att gälla nuvarande grunder, kan enligt vattenfallsstyrelsens mening totalbeloppet för skatt å elektrisk kraft uppskattas till 41 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 och till 44 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Riksräkenskapsverket beräknar inkomsterna av elskatten för innevarande budgetår till 45 miljoner kronor samt föreslår, att titeln för budgetåret 1957/58 uppföres med 50 miljoner kronor.

Postverkets inlevererade överskott för budgetåret 1955/56 uppgick till omkring 12 miljoner kronor. I riksstaten för löpande budgetår är inkomstiteln uppförd med 10 miljoner kronor. Enligt generalpoststyrelsens nu verkställda beräkningar skulle överskottet av postverkets rörelse komma att uppgå till 8 miljoner kronor för budgetåret 1956/57 och till 11 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Styrelsen har föreslagit, att titeln i riksstaten för budgetåret 1957/58 uppföres med nyssnämnda belopp.

Beträffande uppskattningen av inkomsterna har generalpoststyrelsen bland

annat anfört följande. Vid beräkningen av frankoteckensuppborlden för budgetåren 1956/57 och 1957/58 har styrelsen utgått från de porton som för närvarande gäller för olika försändelseslag. Med hänsyn till att uppborlden utvisat en avsevärd ökning såväl för det sistförflutna budgetåret som för den hittills förflutna delen av innevarande budgetår, har styrelsen ansett sig kunna beräkna frankoteckensuppborlden för innevarande budgetår till 242 miljoner kronor motsvarande en ökning av cirka 4,3 procent i förhållande till uppborlden för budgetåret 1955/56. Efter vad nu kan bedömas anser styrelsen sig kunna räkna med viss ökning av trafikvolymen även under budgetåret 1957/58. Frankoteckensuppborlden för sistnämnda budgetår har därför uppskattats till 252 miljoner kronor motsvarande en ökning av cirka 4,1 procent i förhållande till den beräknade uppborlden för innevarande budgetår.

Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser utgår jämlikt tjänstebrevsförordningen med viss procent av frankoteckensuppborlden. Sedan den av Kungl. Maj:t genom brev den 13 november 1953 anbefallda undersökningen nu slutförts har styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 augusti 1956 avgivit förslag till vissa ändringar i tjänstebrevsförordningen. I avvaktan på Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i ärendet har generalpoststyrelsen efter överenskommelse med statskontoret bestämt att ersättningen till postverket för tjänsteförsändelser i allmänhet från och med den 1 juli 1956 tills vidare skall utgå med 12 procent av postverkets frankoteckensuppborld. Såvitt nu kan bedömas synes ersättningen till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, häri inbegripet jämväl ersättning för befordran av posten från de statliga kristidsorganen och de allmänna sjuk-kassorna ävensom för befordran av militärbrev samt för postverkets bestyr med delgivningsförsändelser, för innevarande budgetår kunna beräknas till sammanlagt 42,2 miljoner kronor samt för nästkommande budgetår till 43,8 miljoner kronor.

Ersättning för postgironörelsen beräknas för budgetåret 1956/57 till cirka 53,7 miljoner kronor eller 3,5 miljoner kronor mer än under budgetåret 1955/56. Ökningen är huvudsakligen föranledd av de från och med den 1 januari 1956 ökade lönekostnaderna m. m. För budgetåret 1957/58 har inkomsterna beräknats till 54,6 miljoner kronor.

På grund av räntehöjningen föregående år har styrelsen icke ansett sig böra upptaga något belopp såsom vinstmedel från postsparbanken vare sig för innevarande eller nästkommande budgetår.

Ersättningen till postverket för bestyret med skatteuppborlden för innevarande budgetår beräknas till 10 miljoner kronor häri inbegripet retroaktiv ersättning för bestyret med återbetalningskorten avseende budgetåret 1955/56. För nästkommande budgetår beräknas ersättningen till 9,4 miljoner kronor.

Postverkets ersättning för bestyret med utbetalning av folkpensioner och barnbidrag beräknas för budgetåret 1956/57 till 3,95 miljoner kronor respektive 2,28 miljoner kronor samt för budgetåret 1957/58 till 4,08 miljoner kro-

nor respektive 2,30 miljoner kronor. Postverkets inkomster av utrikesrörelsen har för innevarande budgetår beräknats till 1,25 miljoner kronor och för nästkommande budgetår till 0,50 miljoner kronor. Inkomsterna å övriga inkomstitlar beräknas av styrelsen icke komma att undergå större förändringar vare sig under innevarande eller nästkommande budgetår.

Sammanlagt har generalpoststyrelsen emotsett en ökning av inkomsterna från budgetåret 1955/56 till budgetåret 1956/57 med 20,6 miljoner kronor till 415,7 miljoner kronor samt från sistnämnda budgetår till budgetåret 1957/58 med 11,7 miljoner kronor till 427,4 miljoner kronor.

Utgifterna har av generalpoststyrelsen beräknats till 407,7 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 416,0 miljoner kronor under nästkommande budgetår. Beräkningarna av utgifterna har verkställt under antagande att rörligt tillägg kommer att utgå efter oförändrade grunder såväl under innevarande som nästkommande budgetår. Vidare har hänsyn icke tagits till eventuella större förändringar i nuvarande prisnivå.

Med utgångspunkt från nu gällande grunder för det rörliga tillägget har riksräkenskapsverket upptagit inkomsterna av postverket för budgetåret 1956/57 till 10 miljoner kronor och för budgetåret 1957/58 till 12 miljoner kronor.

Såsom en bilaga till riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1957/58 har ämbetsverket redovisat en promemoria med vissa beräkningar av *statsinkomsterna under budgetåren 1958/59 och 1959/60*. I promemorian framhålles inledningsvis att en kalkyl av detta slag måste verkställas med utgångspunkt från vissa schablonmässiga förutsättningar, vilket ger beräkningarna en rent hypotetisk karaktär. De viktigaste förutsättningarna sammanfattas på följande sätt.

Vid beräkningstillfället gällande författningar och övriga bestämmelser, som har inflytande på statsinkomsterna, har antagits förbli oförändrade under hela den period beräkningarna avser. Beträffande den allmänekonomiska ramen och skatteunderlagets utveckling har i första hand tagits som utgångspunkt de förutsättningar beträffande utvecklingen under år 1957, som legat till grund för verkets beräkning av statsinkomsterna under budgetåren 1956/57 och 1957/58. För utvecklingen från och med år 1958 har antagits en fortgående jämn stegring av produktionen vid konstant prisnivå, oförändrat god sysselsättning och förhållandevis gynnsamma betingelser för utrikeshandeln samt inga mera betydande strukturella förskjutningar i den inhemska ekonomin. I anslutning härtill har såväl fysiska personers som bolags inkomster antagits stiga med 4 procent årligen. Under de angivna betingelserna har kunnat räknas med en fortgående stegring av statsinkomsterna.

Huvudresultatet av beräkningarna har sammanfattats i följande uppställning, i vilken även medtagits de kända beloppen för budgetåret 1955/56 och de i riksräkenskapsverkets nu föreliggande inkomstberäkning upptagna beloppen för budgetåren 1956/57 och 1957/58 (miljoner kronor).

	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	4 993	5 700	6 100	6 200	6 400
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	219	245	245	252	254
Automobilskattemedel	1 042	995	1 005	1 090	1 155
Tullar och acciser	2 822	3 120	3 384	3 501	3 620
Uppbörd i statens verksamhet och diverse inkomster	410	420	437	456	475
Statens affärsverksfonder	242	240	267	303	329
Övriga kapitalfonder	344	387	445	424	429
Summa	10 072	11 107	11 883	12 226	12 662

Beträffande beräkningen av titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket i huvudsak framhållit följande.

Förutom de angivna förutsättningarna beträffande skatteunderlagets utveckling har beträffande denna titel bland annat antagits samma uttagningsprocent, 100, för den statliga inkomstskatten för fysiska personer, oförändrade regler för företagsbeskattningen samt en kommunal utdebitering med 12,50. I övrigt har bland annat förutsatts, att bestämmelserna om ränta på kvarstående skatt skall liksom nu föranleda fyllnadsinbetalningar av preliminärskatt i sådan utsträckning att en god anpassning av den preliminära skatten till den slutliga erhålles för bolagens del.

De avsättningar till respektive återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel som de i promemorian framlagda beräkningarna motiverar har sammanställts i följande tablå (miljoner kronor).

	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Avsättning	300	400	300	250
Återföring	100	275	275	350
Nettoavsättning	200	125	25	— 100

Riksräkenskapsverket har understrukit, att beräkningarna även bortsett från det schablonmässiga antagandet om skatteunderlagets förändringar fått byggas på ett stort antal osäkra förutsättningar. Alldeles särskilt gäller detta det kassamässiga utfallet av inkomstskattetiteln. Förskjutningar mellan åren kan sålunda inträda, som leder till betydande avvikelser från de beräknade inkomsterna även om bedömningen av skatteunderlaget varit riktig. Beträffande andra inkomstitlar har sådana förhållanden oftast mindre betydelse, varför de beräknade årliga förändringarna är ett mera omedelbart uttryck för de antagna långsiktiga tendenserna i utvecklingen. Helt allmänt understrykes, att den absoluta nivån hos de beräknade beloppen av olika slag av statsinkomster under budgetåren 1958/59 och 1959/60 är baserad på det beräknade utfallet av motsvarande inkomster under budgetåren 1956/57 och 1957/58. I den mån denna utgångspunkt för beräkningarna förskjutes eller nya omständigheter av annat slag tillkommer, måste givetvis beräkningarna för 1958/59 och 1959/60 revideras.

I fråga om beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna i riksstatsförslaget ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag där icke annat anges i det följande.

I avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag att inkomsttiteln *skatt å inkomst och förmögenhet m. m.* preliminärt upptages med det av riksräkenskapsverket beräknade beloppet 6 100 miljoner kronor.

Såsom förutsatts i min redogörelse i det föregående för budgetläget bör i enlighet med den ordning, som gäller från och med budgetåret 1955/56, för budgetåret 1957/58 verkställas en avsättning till budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel. De avsatta medlen bör särredovisas på budgetutjämningsfonden. Avsättningen kan i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag preliminärt beräknas till netto 125 miljoner kronor.

Såsom jag likaledes förutsatt i min tidigare redogörelse för budgetläget bör i form av en särskild post upptagas en avsättning till budgetutjämningsfonden med 100 miljoner kronor avseende vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster. Beloppet bör överföras till särskilt konto i riksbanken.

Ny beräkning av vissa inkomsttitlar

I propositionen nr 175 har föreslagits ny beräkning av vissa inkomsttitlar. Härav inhämtas bl. a. följande.

I skrivelse den 22 mars 1957 har *riksräkenskapsverket* jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomsttitlarna för budgetåret 1957/58. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomsttitlarna ävensom beträffande vissa speciellt konjunkturkänsliga inkomsttitlar. Beträffande de olika inkomsttitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Över denna titel redovisas upp-
börden av de statsskatter, som skola slutligt redovisas på titeln men där-
jämte även kommunalutskylder samt vissa andra skatter, avgifter och bi-
drag, som uppbäras i samband med den allmänna skatteuppbörden. I stats-
verkspropositionen uppfördes de behållna inkomsterna på titeln med 6 100
miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag.

Genom källskattesystemet påverka variationer i den sammanlagda in-
komsten för löntagare och i beskattningshänseende likställda direkt storle-
ken av den preliminära A-skatten. I inkomstberäkningen i december 1956
angav riksräkenskapsverket vissa förutsättningar för beräkning av lönein-
komstens utveckling under 1956 och 1957, vilka alltjämt synas äga giltighet.
Sålunda påpekades, att en viss glidning uppåt vid sidan av de avtalsmässiga
höjningarna syntes ha inträffat under 1956, varigenom lönenivån vid in-
gången av 1957 översteg den för 1956 genomsnittliga. En mindre sysselsätt-

ningsökning liksom fortsatt överflyttning av arbetskraft från lägre till högre betalda yrken syntes likaså ha bidragit till en stegring av den totala lönesumman under 1956. Sammanlagt beräknades den totala lönesumman under 1956 bliva 8 procent större än under 1955. Även för 1957 ansågs, med hänsyn till antagandena beträffande den allmänna konjunkturutvecklingen, en fortsatt löneglidning uppåt kunna förutsättas liksom en fortsatt övergång från lägre till högre betalda yrken. Den ökning av lönesumman, som därutöver kunde komma att bli en följd av årets avtalsrörelse, lät sig givetvis icke överblickas. Det syntes emellertid icke osannolikt, att avtalsrörelsen för flera områden skulle komma att leda till mindre lönehöjningar än för 1956. I kalkylerna räknades dock med en stegring av den sammanlagda lönesumman med 8 procent från 1956 till 1957. För 1958 räknades schablonmässigt med en 4-procentig stegring.

För 1956 synes enligt nu tillgängliga uppgifter fortfarande kunna räknas med en 8-procentig ökning av lönesumman. Den centralt träffade tvååriga uppörelsen mellan Landsorganisationen och Arbetsgivarförbundet kan för 1957 beräknas komma att medföra en genomsnittlig löneökning med omkring 2 procent för berörda löntagargrupper. För de löntagargrupper där glidning vid sidan av avtalen är obetydlig kunna dock de avtalsmässiga lönehöjningarna beräknas komma att bli högre. I detta sammanhang kan även erinras om, att statstjänstemännens löner redan genom de av riksdagen nu beslutade nya löneplanerna i genomsnitt kunna beräknas stiga med ca 7 procent från 1956 till 1957. En ytterligare höjning synes kunna påräknas med hänsyn till avtalsresultaten på den allmänna marknaden. Även på det kommunala området kunna motsvarande löneförändringar väntas. Enligt riksräkenskapsverkets mening synes ingen anledning finnas att nu frångå det förut gjorda antagandet om den totala lönesummans ökning under 1957. Likaledes saknas anledning att ändra det i decemberberäkningen gjorda schablonmässiga antagandet om en ökning av lönesumman under 1958.

Vid sin beräkning i december 1956 kunde riksräkenskapsverket utnyttja uppgifter om den preliminära A-skattens storlek till och med uppbördsterminen i september 1956. Nu tillgängliga uppgifter om A-skattens storlek under uppbördsterminerna i november 1956 och januari 1957 visa något mindre belopp än vad riksräkenskapsverket antog i sin senaste beräkning. Till följd härav har den preliminära A-skatten nu antagits inflyta med något mindre belopp under uppbördsåret 1957—58 och efterföljande uppbördsår, än vad som tidigare antagits. De i propositionen den 22 februari 1957 (nr 97) framförda förslagen om höjning av de kommunala Ortsavdragen till samma nivå som de statliga komma under förutsättning av riksdagens bifall att påverka uppbörden av preliminär A-skatt från och med uppbördsåret 1958—59. Riksräkenskapsverket beräknar att tillämpningen av de höjda kommunala Ortsavdragen kommer att innebära ett bortfall av preliminär A-skatt av ca 100 miljoner kronor under budgetåret 1957/58, vilket dock mer än motvägs av att utbetalningarna av kommunalskattemedel komma att minskas med 240 miljoner kronor.

Beträffande fysiska personers inkomst av andra förvärvskällor än tjänst synes ingen anledning föreligga att i detta sammanhang utgå från annat antagande än som redovisades i inkomstberäkningen i december 1956 och som innebar en fortsatt stegring under 1957. För ifrågakommande inkomsttagare, vilka i huvudsak erlägga preliminär B-skatt, kunna de föreslagna nya kommunala Ortsavdragen förutsättas komma att påverka skatteuppbörden först under uppbördsåret 1960—61.

I propositionen den 8 februari 1957 (nr 71) föreslås vissa åtgärder för att i beskattningshänseende neutralisera verkningarna av den höjning av taxe-

ringsvärdena, som kan förutses vid 1957 års allmänna fastighetstaxering, innebärande bl. a. en sänkning av repartitionstalet från 4 till 2,5 procent. I samma proposition föreslås vidare en höjning av beloppet för skattefri förmögenhet från 50 000 kronor till 80 000 kronor samt att det extra avdrag om 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för äkta makar, som för närvarande medges vid beräkning av inkomst av kapital, höjes till 300 kronor respektive 600 kronor. Den sammanlagda effekten av de föreslagna åtgärderna på inkomstskattetiteln under nästkommande budgetår beräknas bli av obetydlig storleksordning.

Vad beträffar aktiebolagen antogs vid decemberberäkningen en uppgång av den sammanlagda taxerade inkomsten med 2 procent både mellan verksamhetsåren 1955 och 1956 och mellan verksamhetsåren 1956 och 1957. Riksräkenskapsverket har icke funnit anledning att nu ändra dessa antaganden.

Fyllnadsinbetalningarna av preliminärskatt, vilka till övervägande del fullgöras av bolag, ha av riksräkenskapsverket nu uppskattats till samma belopp som i decemberberäkningen 1956, eller till 650 miljoner kronor för innevarande budgetår och till 600 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Liksom vid sin beräkning i december 1956 har riksräkenskapsverket härvid förutsatt att fyllnadsinbetalningar komma att verkställas under våren 1957 och våren 1958 i sådan omfattning, att den kvarstående skatten för bolagens del enligt taxeringarna 1957 och 1958 blir av obetydlig storleksordning.

Beträffande kvarstående skatt, avgifter och bidrag från större arbetsgivare till yrkesskade- och sjukförsäkringarna, tillkommande skatt och inflytande restantier visa riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar inga eller endast obetydliga avvikelser i jämförelse med decemberberäkningen.

Vad utgifterna på titeln beträffar ha utbetalningarna av kommunalskattemedel upptagits med ett 200 miljoner kronor lägre belopp än i decemberberäkningen. Härvid har förutsatts att den förutnämnda föreslagna höjningen av de kommunala ortsavdragen, innebärande en minskning i utbetalningarna av kommunalskattemedel med 480 miljoner kronor per budgetår, kommer att tillämpas från och med år 1958 samt att den genomsnittliga kommunala utdebiteringen under år 1958 kommer att uppgå till 12,75 kronor per skattekrona eller 25 öre mera än vad som förutsattes i decemberberäkningen.

I beloppen för förskott m. m. till sjukkassorna, som beräknats på grundval av uppgifter från riksförsäkringsanstalten i skrivelse den 9 mars 1957, ingå för budgetåret 1956/57 76 miljoner kronor utgörande den del av arbetsgivarbidragen för år 1955 som skall överföras till den allmänna sjukförsäkringsfonden. I december 1956 uppskattades avsättningen till 55 miljoner kronor. I det under ifrågasvarande rubrik upptagna beloppet för budgetåret 1957/58 ingå 40 miljoner kronor avseende arbetsgivarbidrag för år 1956, som av riksförsäkringsanstalten föreslagits skola avsättas till allmänna sjukförsäkringsfonden.

För överskjutande skatt, övriga restitutioner och omföringar ha upptagits samma belopp som i beräkningen i december 1956.

Med starkt understrykande av de osäkerhetsmoment som även vid denna tidpunkt föreligger vid beräkningen, uppskattar riksräkenskapsverket den behållna inkomsten på titeln skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1956/57 till 5 600 miljoner kronor och förordar, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 6 100 miljoner kronor.

Beträffande de avsättningar till och återföringar från budgetutjämningsfonden av kommunalskattemedel, som enligt de förnyade beräkningarna böra verkställas under budgetåren 1956/57 och 1957/58 finnes icke skäl till ändring av de i december 1956 beräknade beloppen. De beräknade avsättning-

arna och återföringarna under de båda budgetåren ha sammanställts i nedanstående tablå (miljoner kronor):

	1956/57	1957/58
Avsättning	300	400
Återföring.....	100	275
Nettoavsättning	200	125

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomsttitel uppförd med 85 miljoner kronor. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 8 mars 1957 förordar generalpoststyrelsen, att ifrågavarande inkomster upptages med oförändrat belopp i den definitiva riksstaten. Generalpoststyrelsen framhåller, att inkomsterna av kvarlåtenskapsskatten visserligen kunna komma att påverkas något under budgetårets senare del av den höjning av gränsen för beräkning av kvarlåtenskapsskatt, varom förslag framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 71/1957, men att inkomsterna från arvslottsskatten å andra sidan har visat en stadigt stigande tendens under de senaste åren. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknar inkomsterna på titeln till 85 miljoner kronor, föreslår, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1957/58 får kvarstå oförändrat.

Lotterivinstskatten har i statsverkspropositionen uppförts med 53 miljoner kronor. Generalpoststyrelsen har i sin ovannämnda skrivelse anført, att ifrågavarande inkomster för budgetåret 1957/58, med hänsyn till ovissheten om det särskilda penninglotteriet och skattelotteriet komma att anordnas även under 1958, icke synas böra upptagas till högre belopp än som av styrelsen förutsetts för innevarande budgetår eller 53 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för innevarande år beräknar inkomsterna på titeln till 54 miljoner kronor, föreslår, att de i den definitiva riksstaten uppföras med oförändrat 53 miljoner kronor.

Omsättnings- och expeditiönsstämplor m. m. Denna titel har i statsverkspropositionen uppförts med 75 miljoner kronor. I sin förutnämnda skrivelse förordar generalpoststyrelsen att ifrågavarande inkomster i den definitiva riksstaten uppföras med oförändrat belopp. Riksräkenskapsverket föreslår likaledes, att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1957/58 får kvarstå oförändrat.

Fordonsskatt. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen till 325 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1956. Inkomsterna på titeln under löpande budgetår beräknades samtidigt till 300 miljoner kronor. Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter uppgick den debiterade fordonsskatten vid den ordinarie uppördsstämman i februari 1957 till 283,8 miljoner kronor, vilket är 7 procent högre än det föregående år debiterade beloppet. Genom bestämmelserna i kungörelsen om anstånd i vissa fall med erläggande av automobilskatt för år 1957 (SFS 556/1956) kunna drygt 11 miljoner kronor beräknas inflyta först under budgetåret 1957/58. Å andra sidan inneburo motsvarande bestämmelser för år 1956 att omkring 8 miljoner kronor avseende debiteringen i februari 1956 inlevererades först under innevarande budgetår. Med utgångspunkt från de anförda uppgifterna och under antagande, att den vid sidan av huvuddebiteringen inflytande fordonsskatten kommer att öka i samma takt som den ordinarie uppörden, beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna på titeln till 305 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Beträffande utvecklingen av fordonbeståndet under nästkommande budgetår finner ämbetsverket ingen anledning revidera de i decem-

berberäkningen gjorda antagandena. Riksräkenskapsverket föreslår därför, att titeln fordonsskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med samma belopp som i statsverkspropositionen, 325 miljoner kronor.

Bensinskatten är i statsverkspropositionen upptagen med 680 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1956. Inkomsterna på titeln för innevarande budgetår, som ämbetsverket i december 1956 med hänsyn till de vidtagna åtgärderna för begränsning av bensinförbrukningen icke ansåg sig böra beräkna till ett högre belopp än 630 miljoner kronor, beräknas nu till 670 miljoner kronor. Under hänvisning till denna uppräknig och till det i jämförelse med decemberberäkningen oförändrade antagandet om fordonbeståndets utveckling föreslår riksräkenskapsverket, att inkomsttiteln bensinskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 725 miljoner kronor, vilket är 45 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Tullmedel. Denna titel beräknades av riksräkenskapsverket i december till 625 miljoner kronor, vilket belopp även uppfördes i statsverkspropositionen. I skrivelse den 8 mars 1957 har generaltullstyrelsen funnit sig sakna anledning frågå den i november 1956 gjorda beräkningen enligt vilken uppbörden av tullmedel upptagits till 625 miljoner kronor. Med ledning av nu tillgängliga uppgifter har styrelsen visserligen ansett sig böra räkna med någon minskning respektive ökning i bruttouppbörden för vissa varugrupper, men samtidigt funnit sig kunna förutsätta att dessa jämkningar i stort sett komma att uppväga varandra.

Tullinkomsterna ha av riksräkenskapsverket för innevarande budgetår beräknats till 610 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mera än vad som antogs i december 1956 och 40 miljoner kronor mera än vad som upptagits i riksstaten. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln tullmedel under förutsättning av i huvudsak oförändrade tulltaxor i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 650 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Varuskatt. I statsverkspropositionen har för denna inkomsttitel upptagits 220 miljoner kronor. Kontrollstyrelsens och generaltullstyrelsens förnyade beräkningar ge tillsammans ett belopp av 223 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 2 miljoner kronor från vad som uppskattades i november 1956. För innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket, att titeln skall lämna en inkomst av 220 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket förordar att titeln varuskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 225 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Omsättningskatt å motorfordon. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen till 140 miljoner kronor i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag i december 1957. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln uppföres med oförändrat belopp i det slutliga riksstatsförslaget.

Regleringsavgift och accis å fettvaror m. m. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med 47 miljoner kronor, vilket belopp byggde på av jordbruksnämnden och kontrollstyrelsen verkställda beräkningar. Dessa myndigheter ha vid förnyade beräkningar bibehållit tidigare belopp. Riksräkenskapsverket föreslår att det i statsverkspropositionen upptagna beloppet för budgetåret 1957/58 får kvarstå oförändrat.

Tobaksskatt. Riksräkenskapsverket beräknade i december 1956 denna titel till 690 miljoner kronor, vilket belopp uppfördes i statsverkspropositionen. Tobaksmonopolet har vid förnyad beräkning den 9 mars 1957 föreslagit 670 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mindre än vid dess beräkning i oktober 1956. Riksräkenskapsverket, som uppskattar inkomstut-

fallet för löpande budgetår till 670 miljoner kronor, föreslår, att titeln tobaksskatt i det slutliga riksstatsförslaget upptages till likaledes 670 miljoner kronor, vilket i förhållande till statsverkspropositionen innebär en nedräkning med 20 miljoner kronor.

Rusdrycksmedel av partihandelsbolag och rusdrycksmedel av detaljhandelsbolag. Ifrågavarande titlar ha i statsverkspropositionen uppförts med 13 respektive 30 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse den 6 mars 1957 förordat, att sistnämnda belopp ändras till 26 miljoner kronor med hänsyn till de förslag som framlagts av 1953 års utskänkningsvinstkommitté och som sedermera förelagts riksdagen i proposition den 1 mars 1957 (nr 94). Riksräkenskapsverket föreslår att ifrågavarande belopp i det slutliga riksstatsförslaget uppföras med 13 respektive 26 miljoner kronor, vilket beträffande sistnämnda belopp innebär en minskning med 4 miljoner kronor i förhållande till statsverkspropositionen.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Denna titel angavs av riksräkenskapsverket i december 1956 till 1 300 miljoner kronor, vilket belopp upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen, som i november 1956 uppskattade inkomsterna till 1 200 miljoner kronor, har i skrivelse den 6 mars 1957 angivit inkomsterna på titeln till 1 200 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna till 1 150 miljoner kronor eller till samma belopp som i december 1956. I proposition den 1 mars 1957 (nr 94) angående ekonomiska villkor för rusdrycksutskänkningsföreslås vissa omläggningar, som beräknas medföra ett bortfall på ca 23 miljoner kronor för år i inkomsterna från utskänkningsskatt. Enligt propositionen skulle de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 oktober 1957. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under förutsättning av bifall till det i ovannämnda proposition framförda förslaget till omläggning av utskänkningsbeskattningen i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 1 250 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor mindre än i statsverkspropositionen.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin. Inkomsterna under denna titel beräknades i december 1956 av riksräkenskapsverket till 45 miljoner kronor i anslutning till kontrollstyrelsens förslag. Samma belopp har även upptagits i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har i sin förnyade beräkning angivit inkomsterna till 55 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för innevarande budgetår beräknar inkomsterna till 50 miljoner kronor, föreslår i överensstämmelse med kontrollstyrelsens beräkning att ifrågavarande titel i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med 55 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen.

Maltdrycksskatten uppfördes i statsverkspropositionen med 95 miljoner kronor i anslutning till riksräkenskapsverkets förslag. Kontrollstyrelsen har i sin förnyade beräkning angivit inkomsterna till oförändrat 95 miljoner kronor. För innevarande budgetår räknar riksräkenskapsverket nu med en inkomst på titeln av 93 miljoner kronor mot 95 miljoner kronor i december 1956. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln maltdrycksskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 95 miljoner kronor.

Skatt å läskedrycker har i statsverkspropositionen uppförts med 47 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1955. Kontrollstyrelsen har vid förnyad beräkning angivit inkomsterna till 45 miljoner kronor, vilket är samma belopp som vid dess beräkning i november. Riksräkenskapsverket föreslår att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 47 miljoner kronor.

Statlig nöjesskatt. Denna inkomsttitel har i statsverkspropositionen be-

räknats till 62 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1956. För innevarande budgetår beräknar riksräkenskapsverket nu inkomsterna till 65 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mera än i decemberberäkningen. De ändrade bestämmelser i fråga om nöjesbeskattningen, som föreslås i proposition den 25 januari 1957 (nr 66), kunna beräknas medföra ett skattebortfall på ca 7 miljoner kronor för statens del. Riksräkenskapsverket föreslår, under förutsättning av bifall till nyssnämnda proposition, att inkomsterna på titeln nöjesskatt i det slutliga riksstatsförslaget uppföras med 60 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor lägre än i statsverkspropositionen.

Skatt å elektrisk kraft har i statsverkspropositionen upptagits med 50 miljoner kronor i överensstämmelse med riksräkenskapsverkets beräkning i december 1956. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget uppföres med oförändrat 50 miljoner kronor.

Departementschefen

Som motivering för det i propositionen nr 175 framlagda förslaget angående uttagningsprocenten har departementschefen anfört bl. a. följande.

Vid min anmälan av årets statsverksproposition framhöll jag, att utfallet av budgeten för 1956/57 kunde förväntas bli avsevärt ogynnsammare än den fastställda riksstaten. Orsakerna härtill var att söka såväl i en försämring av inkomstutfallet som i en ökning av utgifterna på drift- och kapitalbudgeten. Kassamässigt bedömdes totalbudgeten komma att visa ett underskott å 225 miljoner kronor, jämfört med riksstatens överskott å nära 500 miljoner kronor. Behovet av statlig nyupplåning beräknades i statsverkspropositionen till inemot 700 miljoner kronor.

De förnyade beräkningar av budgetutfallet för 1956/57 som nu företagits understryker ytterligare den inträdda omsvängningen i det statsfinansiella läget. Totalbudgetens kassamässiga underskott kan nu uppskattas till drygt 400 miljoner kronor och behovet av nyupplåning till ca 870 miljoner kronor.

Beträffande driftbudgetens inkomster har riksräkenskapsverket på grundval av tillgängligt material bedömt en fortsatt nedräkning erforderlig. Statsinkomsterna beräknas nu komma att uppgå till 11 026 miljoner kronor, vilket är 81 miljoner kronor mindre än enligt kalkylerna i statsverkspropositionen. Förändringen hänför sig främst till inkomstskatttiteln. I fråga om driftbudgetens utgifter har sedan statsverkspropositionen framlades genom äskanden å tilläggsstat II tillkommit ytterligare 207 miljoner kronor, varav dock ca 100 miljoner kronor förutsågs redan i statsverkspropositionen. Återstående belopp utgöres till 92 miljoner kronor av avskrivningsanslag. Härjämte beräknas nu anslagsöverskridanden å 87 miljoner kronor. Förändringarna på inkomst- och utgiftssidorna jämfört med kalkylerna i statsverkspropositionen återspeglas i en ytterligare nedräkning av driftbudgetens inkomstöverskott från ca 620 till ca 420 miljoner kronor.

Beträffande kapitalbudgeten har sedan statsverkspropositionen framlades endast en mindre ökning av investeringsanslagens summa skett genom tilläggsstatsäskanden. Ökningen uppvägs mer än väl av en beräknad minskning i förbrukningen av äldre anslagsmedel. Tillgången på avskrivningsmedel m. m. för investeringarnas genomförande har stigit tack vare de nyssnämnda, på tilläggsstat äskade avskrivningsanslagen på driftbudgeten; denna ökning reduceras dock genom det nu förutsedda underskottet i statens järnvägars rörelse, vilket under innevarande budgetår medför ett bortfall av avskrivningsmedel inom ifrågavarande kapitalfond. Sedan hänsyn tagits till att myndigheternas disposition av rörliga krediter i riksgäldskontoret nu beräknas bli 50 miljoner kronor större än som förutsågs vid årsskiftet, framkommer såsom resultat av de inträffade förändringarna praktiskt taget samma medelsbehov för kapitalbudgetens finansiering som beräknades i statsverkspropositionen eller ca 840 miljoner kronor.

Förändringarna i det beräknade budgetutfallet för 1956/57 i förhållande till *den ursprungliga riksstaten* framgår av följande översikt.

	Miljoner kronor
<i>Totalbudgetens kassamässiga överskott enligt riksstaten</i>	+ 493
Inkomstförändringar:	
Minskning å inkomstskattetiteln	- 400
Nyttillkommen omsättningsskatt å motorfordon	+ 50
Merinkomster å rusedrycksskattetitlarna	+ 81
Minskning av affärsverkens överskott	- 98
Övriga inkomstförändringar (netto)	+ 83
	- 284
Tilläggsstatsanslag å driftbudgeten (exkl. avskrivningsanslag):	
Höjning av statstjänstemännens löner (exkl. affärsverken)	- 90
Övriga anslag	- 83
	- 173
Tilläggsstatsanslag å kapitalbudgeten:	
Supplementär jordbrukskredit och lån till företagareföreningar	- 80
Lån till bostadsbyggande	- 165
Övriga anslag	- 47
	- 292
Ytterligare anslagsöverskridanden	- 54
Minskade avskrivningar inom statens järnvägars fond	- 50
Ökad disposition av rörliga krediter	- 100
Minskad förbrukning av anslagsbehållningar å kapitalbudgeten	+ 25
Ökad fondering hos riksgäldskontoret av sjukkassorna tillkommande arbetsgivarbidrag för 1955	+ 21
<i>Totalbudgetens nu beräknade kassamässiga underskott</i>	- 414

Sammanställningen visar, att försämringen av totalbudgetutfallet sedan riksstaten fastställdes uppgår till drygt 900 miljoner kronor. Härav svarar inkomstminskningar för (netto) inte fullt 300 miljoner kronor. Tilläggs-

stater och ytterligare överskridanden har medfört utgiftsökningar om drygt 500 miljoner kronor. Medräknas bland de senare även den kostnadsökning som lönehöjningarna för de anställda inom de statliga affärsverken kan beräknas medföra, stiger det belopp varmed budgeten för 1956/57 belastats genom tilläggsstater, överskridanden och lönehöjningar sedan riksstaten fastställdes till inemot 600 miljoner kronor.

Jag övergår här efter till att behandla det kompletterade riksstatsförslaget för budgetåret 1957/58. Förskjutningarna i jämförelse med det ursprungliga förslaget i statsverkspropositionen sammanhänger främst med ett nettotillskott av statsinkomster som ett resultat av de i det föregående föreslagna skattepolitiska åtgärderna. Däremot har resultatet av den allmänna löneuppgörelsen mellan arbetsmarknadens parter icke inneburit sådana avvikelser från statsverkspropositionens antaganden att en justering av skatteinkomsterna av detta skäl befunnits erforderlig. Klarhet har nu vidare vunnits rörande de ökade kostnaderna till följd av 1957 och 1958 års generella lönehöjningar för de statsanställda. Härutöver har utgiftssidan undergått en höjning till följd av i olika särpropositioner gjorda äskanden m. m. Nettoresultatet av de inträffade förändringarna innebär en minskning av totalbudgetens kassamässiga underskott från i statsverkspropositionen beräknade 282 miljoner kronor till 157 miljoner kronor och en motsvarande minskning i behovet av statlig nyupplåning (från 657 till 532 miljoner kronor).

Driftbudgeten. I det i statsverkspropositionen framlagda budgetförslaget upptogs inkomster och utgifter till 11 891 respektive 10 890 miljoner kronor, varjämte förutsågs dels en till 150 miljoner kronor uppgående förbrukning av reservationsmedel, dels också vissa tillkommande utgifter för löneplansrevision samt anslagsöverskridanden med sammanlagt 240 miljoner kronor. Vidare föreslogs avsättningar till budgetutjämningsfonden av kommunal-skattemedel med (netto) 125 miljoner kronor samt av vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster (investeringsavgiften) med 100 miljoner kronor. Med utgångspunkt från dessa siffror beräknade jag överskottet å statsregleringen till $(11\ 891 - 10\ 890 - 125 - 100 =)$ 776 miljoner kronor, vilket med hänsyn tagen också till reservationsmedelsförbrukning och vissa kända, tillkommande utgifter reducerades till $(776 - 150 - 240 =)$ 386 miljoner kronor. Då de föreslagna fondavsättningarna — liksom den under socialdepartementets huvudtitel föreslagna avsättningen med 275 miljoner kronor för framtida pensionsändamål — tills vidare inte representerade en verklig utgift för staten, kunde överskottet å driftbudgeten efter korrigerig här för angivas till $(776 - 150 - 240 + 125 + 100 + 275 =)$ 886 miljoner kronor. I dessa kalkyler hade hänsyn icke kunnat tagas till eventuella generella lönetillägg under år 1957 eller 1958 för de statsanställda.

De förnyade beräkningar av driftbudgetens inkomster som riksräkenskapsverket företagit innebär en nedjustering i förhållande till stats-

verkspropositionens siffror med 12 miljoner kronor. Resultatet av å ena sidan de för 1957 och 1958 överenskomna lönehöjningarna för affärsverkens personal och å andra sidan de beslutade eller föreslagna taxehöjningarna kan förväntas bli en minskning av affärsverkens inlevererade överskott med 15 miljoner kronor. Häremot står en uppräknig av andra inkomsttitlar med (netto) 3 miljoner kronor. Sålunda har ämbetsverket upptagit bensinskatttiteln med ett 45 miljoner kronor högre belopp än som ansågs berättigat vid årsskiftet med dåvarande osäkra bedömningsgrunder i vad gällde bränsletillgången. Vidare har titlarna tullmedel och varuskatt höjts med 25 respektive 5 miljoner kronor. Å andra sidan har ämbetsverket funnit det motiverat att inkomsterna från tobaksskatten och från alkoholbeskattningen i det slutliga riksstatsförslaget nedräknas med tillsammans 64 miljoner kronor i förhållande till statsverkspropositionen.

I fråga om de förändringar i jämförelse med statsverkspropositionen av beräkningen av vissa inkomsttitlar för nästkommande budgetår som förordats av riksräkenskapsverket, ansluter jag mig till ämbetsverkets förslag med följande undantag.

I enlighet med vad jag tidigare anfört bör i den slutliga riksstaten titeln skatt å elektrisk kraft, av riksräkenskapsverket beräknad till 50 miljoner kronor, utgå samt en ny titel, benämnd energiskatt, uppföras. För budgetåret 1957/58 torde denna få beräknas till 315 miljoner kronor. Titeln bensinskatt bör minskas med 10 miljoner kronor till 715 miljoner kronor. Slutligen torde titeln tobaksskatt, vilken ämbetsverket beräknar till 670 miljoner kronor, nu upptagas med 720 miljoner kronor.

I propositionen nr 65 har föreslagits ett ändrat uppbördsförfarande beträffande avgifter för alkoholanalys vid statens rättskemiska laboratorium. Ändringen medför en minskning av de beräknade inkomsterna under uppbördstiteln inkomster vid statens rättskemiska laboratorium med 500 000 kronor.

Med hänsyn till att statens järnvägars rörelse under innevarande budgetår torde komma att redovisa ett underskott kan — såsom riksräkenskapsverket erinrat — någon inleverans av överskottsmedel från statens järnvägars fond icke påräknas under budgetåret 1957/58. Inleverans av överskottsmedel avseende ett budgetårs rörelse sker nämligen först påföljande budgetår. Inkomsttiteln Statens järnvägar bör därför i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag utgå ur riksstaten för nästa budgetår.

Den dominerande posten på inkomstsidan, nämligen inkomstskatttiteln, har riksräkenskapsverket beräknat till samma belopp som i statsverkspropositionen eller 6 100 miljoner kronor. Vissa revideringar av beräkningens delposter har likväl vidtagits, såsom framgår av följande, på ämbetsverkets uppgifter byggda sammanställning.

	1955/56	1956/57		1957/58	
	Utfall	Enl. stv. prop. 1957	Ny beräkn.	Enl. stv. prop. 1957	Ny beräkn.
Inkomster					
Preliminärskatt inklusive fyllnadsinbetalningar	8 995	9 810	9 770	10 610	10 460
Kvarstående skatt	594	900	900	900	900
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	218	260	275	260	275
Tillkommande skatt, restantier m. m.	233	310	310	310	310
Summa inkomster	10 040	11 280	11 255	12 080	11 945
Utgifter					
Kommunalskattemedel	3 719	4 240	4 240	4 600	4 400
Överskjutande skatt	667	570	570	600	600
Övriga restitutioner	39	40	40	40	40
Yrkesskadeförsäkringsavgifter, bidrag till sjukförsäkringen och byggnadsforskningsavgifter från större arbetsgivare	218	260	275	260	275
Förskott m. m. till sjukkas-sorna ¹	378	480	470	440	470
Omföringar	29	30	30	30	30
Summa utgifter	5 050	5 620	5 625	5 970	5 815
Inkomster utöver utgifter....	4 990	5 660	5 630	6 110	6 130
Nettoinkomst på titeln (avrundat)	4 990	5 700	5 600	6 100	6 100
¹ Varav för utbetalning av sjuk-kassorna tillkommande arbets-givarbidrag för 1955 resp. 1956, avsedda att fonderas hos riks-gäldskontoret	—	55	76	—	40

Vid sidan av vissa smärre förändringar har — såsom framgått av den tidigare redogörelsen för riksräkenskapsverkets inkomstberäkning — i kalkylen infogats konsekvenserna av de framlagda förslagen till höjning av de kommunala ortsavdragen. Vid bifall till dessa uppstår nämligen ett bortfall av preliminärskatt under 1957/58 av storleksordningen 100 miljoner kronor, medan å andra sidan i fråga om utbetalningarna av kommunalskattemedel en minskning med ca 240 miljoner kronor kan förväntas. Den sålunda beräknade nettoeffekten under nästa budgetår av kommunalskatte-reformen har emellertid av riksräkenskapsverket inte ansetts motivera en motsvarande uppräknig av titelns nettoinkomst, bland annat till följd av

att erfarenheterna vid uppbördstillfällena i november 1956 och januari 1957 föranlett en nedjustering i jämförelse med decemberkalkylen av den beräknade källskatteuppbörden från löntagare.

De grundläggande antagandena rörande inkomstutvecklingen m. m. har icke blivit föremål för någon ändring sedan decemberberäkningen. Bakom kalkylerna ligger alltjämt ökningstal för lönesumman i samhället om 8 procent för 1957 och 4 procent för 1958. Riksräkenskapsverket har i sin skrivelse starkt understrukit de osäkerhetsmoment som föreligger beträffande såväl dessa som andra antaganden rörande inkomstskatttiteln, t. ex. de uppställda förutsättningarna med avseende på aktiebolagens inkomster, fyllnadsinbetalningarnas omfattning m. m. Jag vill ansluta mig till denna uppfattning och betona, att inkomstantagandena för innevarande kalenderår torde få anses tämligen optimistiska mot bakgrunden av bland annat de beräkningar rörande inkomstvolymens utveckling som återges i den reviderade nationalbudgeten. Å andra sidan kan mot bakgrunden av det nu träffade tvåårsavtalet på arbetsmarknaden hävdas, att ämbetsverkets utgångspunkt vid uppskattningen av skatteunderlagets förändringar under 1958 är försiktigt vald. För egen del finner jag mig emellertid kunna godtaga den föreslagna beräkningen av titelns nettointkomst för nästa budgetår, nämligen 6 100 miljoner kronor.

I detta sammanhang vill jag i korthet redogöra för de större komponenterna i inkomstskatttiteln. I det för 1957/58 angivna beloppet kan sålunda den statliga inkomstskatten beräknas ingå med ca 3,6 miljarder kronor från fysiska personer samt med i runt tal 1,5 miljarder kronor från svenska aktiebolag och övriga skattskyldiga. Sammanlagt skulle inkomstskatten således svara för ca 5,1 miljarder kronor av nettobehållningen på titeln. Från fysiska personer torde vidare komma att uppbäras ca 160 miljoner kronor i förmögenhetsskatt samt i runt tal 675 miljoner kronor i folkpensionsavgifter. Slutligen uppskattas investeringsavgiften ingå med ca 100 miljoner kronor. Den på fysiska personer fallande andelen av ovan nämnda totalsiffra, 6,1 miljarder kronor, uppgår till drygt tre fjärdedelar.

I enlighet med vad jag nu anfört skulle inkomsterna på driftbudgeten komma att uppgå till 12 183 miljoner kronor eller ca 300 miljoner kronor mer än som beräknades i statsverkspropositionen. Detta innebär en ökning i förhållande till riksstaten för innevarande budgetår med inemot 900 miljoner kronor och i förhållande till det beräknade utfallet med inte fullt 1 200 miljoner kronor.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att riksräkenskapsverket icke funnit anledning till justering av tidigare gjorda uppskattningar rörande dels eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, dels också under budgetåret inflytande investeringsavgifter. Den förra bör således alltjämt föranleda en avsättning till budgetutjämningsfonden med netto 125 miljoner kronor. Investeringsavgiften beräknades i statsverkspropositionen till 100 miljoner kronor. Ehuru avgiften för år 1957 kan komma att påföras med mindre belopp än vad tidigare ansetts sannolikt — en följd av att den

nu förutsättes icke skola utgå efter år 1957 — torde anledning dock saknas att räkna med en mera väsentlig avvikelse från nämnda belopp. På sätt som föreslagits i statsverkspropositionen bör därför ett belopp av 100 miljoner kronor upplagas i riksstaten för avsättning till budgetutjämningsfonden.

Beträffande utgifterna på driftbudgeten har såsom tidigare omnämnts mera betydande förändringar i jämförelse med statsverkspropositionens siffror inträffat på blott ett fåtal punkter såsom en följd av äskanden i särskilda propositioner eller på grund av riksdagens beslut. Den största avvikelsen från riksstatsförslaget uppstår genom det anslag för täckande av kostnaderna för höjda löner och pensioner åt de statsanställda å 245 miljoner kronor vilket senare denna dag äskas av chefen för civildepartementet. Till den del detta belopp avser den i statsverkspropositionen föreslagna löneplansrevisionen hade emellertid hänsyn till ifrågavarande kostnad tagits såsom en tillkommande utgift redan i de vid årsskiftet presenterade beräkningarna.

Bland övriga större förändringar på driftbudgetens utgiftssida märkes uppräknigen av anslagen under femte huvudtiteln till kapitalmedelsför-luster och ränteeftergifter samt till bostadsrabatter med sammanlagt 26 miljoner kronor. Vidare beräknas anslag å 8 miljoner kronor för höstens folkomröstning i pensionsfrågan, varav 7 miljoner kronor under femte och en miljon kronor under elfte huvudtiteln. Den närmare bedömningen av medelsbehovet för nästa budgetår i samband med kommunalskattereformen har medfört en uppräkning av ifrågavarande anslag under sjunde huvudtiteln med ca 8 miljoner kronor. Ytterligare må erinras, dels att riksdagen vidtagit en höjning med 30 miljoner kronor av anslaget till vägunderhållet, dels ock att underskottet å riksgäldsfonden nu beräknas överstiga statsverkspropositionens förslag med 40 miljoner kronor.

Sedan hänsyn tagits även till övriga förändringar i fråga om driftbudgetens anslag, blir resultatet en höjning i förhållande till statsverkspropositionen av de sammanlagda utgifterna enligt riksstatsförslaget med 365 miljoner kronor till 11 255 miljoner kronor. Redan nu kan emellertid förut-ses att budgetutfallet kommer att uppvisa ytterligare utgifter till följd av reservationsmedelsförbrukning, överskridanden av anslag samt tilläggssta-ter. Jag återkommer i det följande härtill.

En sammanställning över de förändringar av inkomsterna och utgifterna å driftbudgeten för nästa budgetår som i enlighet med vad i det föregående anförts föreligger i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen torde såsom *bihang D* få fogas till detta protokoll.

Som resultat av de i det föregående angivna siffrorna för riksstatsför-slagets inkomst- och utgiftssidor framkommer ett överskott å driftbudgeten av (12 183 — 11 255 =) 928 miljoner kronor. Härifrån skall emellertid i första hand dragas de belopp som i enlighet med vad jag i det föregående angivit bör avsättas till budgetutjämningsfonden, nämligen dels 125 miljo-

Drift-
Miljoner

	1951/52	1952/53
Inkomster	7 507	7 808
Utgifter	6 423	7 647
Överskott	¹ 1 084	¹ 161
Avsättning till budgetutjämningsfonden:		
av kommunalskattemedel (netto)	—	—
av medel som skall överföras till särskilt konto i riksbanken: motsvarande vissa tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade in- komster	—	—
avsedda för framtida investeringar i LKAB	—	—
Överskott eller underskott	¹ 1 084	¹ 161
Härav hänförligt till:		
allmänna budgeten	+ 929	+ 396
automobilskattebudgeten	+ 17	— 214
Reservationsmedelsförändringar	(+ 138)	(— 21)
Tillkommande utgifter (anslagsöverskridanden m. m.)	—	—
Över- eller underskott inkl. reservationsmedelsförändringar och tillkommande utgifter	+1 084	+ 161

¹ Reservationsmedelsförändringar inräknade.

² Därav tillägsstater 265 mkr.

³ Förutsett överskridande med 33 mkr till följd av ytterligare ett indextillägg å folkpensioner.

⁴ Förutsedda överskridanden omkring 50 mkr, löneplansrevision 104 mkr.

⁵ Förutsedda överskridanden omkring 40 mkr, löneplansrevision 200 mkr.

⁶ Förutsett överskridande med 37 mkr till följd av ytterligare ett indextillägg å folkpensioner.

ner kronor utgörande den beräknade eftersläpningen (netto) i utbetalningarna av kommunalskattemedel, dels också 100 miljoner kronor i tillfälliga, konjunkturpolitiskt betingade inkomster motsvarande den under budgetåret inflytande investeringsavgiften. Det därefter kvarstående överskottet på driftbudgeten uppgår till 703 miljoner kronor, fördelat med 326 miljoner kronor på automobilskattebudgeten och 377 miljoner kronor på den allmänna budgeten.

För att erbjuda grund för en realistisk bedömning av läget på driftbudgeten måste emellertid, såsom jag redan omnämnt, de nu angivna överskottssiffrorna justeras med hänsyn till reservationsmedelsförändringar respektive med säkerhet tillkommande utgifter i form av anslagsöverskridanden. Reservationsmedelsförbrukningen kan liksom skedde i statsverkspropositionen antagas uppgå till 150 miljoner kronor under nästa budgetår. Beträffande överskridanden m. m. kan redan nu förutses merutgifter med ca 37 miljoner kronor till följd av att ytterligare ett indextillägg på folkpensionerna tillkommit från och med februari månad 1957. Vidare får förutsättas, att — såsom riksräkenskapsverket förordat — särskild medelsan-

budgeten
kronor

1953/54	1954/55	1955/56	1956/57			1957/58	
			enl. riks- staten	enl. stv. prop. 1957	ny be- räkning	enl. stv. prop. 1957	ny be- räkning
8 535	8 907	10 072	11 309	11 107	11 026	11 891	12 183
8 130	8 619	9 691	10 602	10 661	* 10 868	10 890	11 255
1 405	1 288	1 381	707	446	158	1 001	928
—	—	— 250	— 300	— 200	— 200	— 125	— 125
—	—	— 275	— 75	— 75	— 75	— 100	— 100
—	—	— 81	— 111	— 111	— 109	—	—
1 405	1 288	1 225	221	60	— 226	776	708
+ 319	+ 129	— 409	+ 160	+ 34	— 297	+ 455	+ 377
— 89	+ 83	+ 205	+ 61	+ 26	+ 71	+ 321	+ 326
(+ 175)	(+ 76)	(— 21)	—	—	—	— 150	— 150
—	—	—	³ — 33	⁴ — 154	— 87	⁵ — 240	⁶ — 37
+ 405	+ 283	— 225	+ 188	— 94	— 313	+ 386	+ 516

visning sker till täckning av i statens järnvägars rörelse uppkommande underskott för 1956/57. Denna fråga torde få upptagas till närmare behandling sedan bokslutet fastställts.

Några hållpunkter för en bedömning av vilka belopp som under nästa budgetår kan komma att äskas på tilläggsstat finnes självfallet icke på detta stadium. All erfarenhet visar emellertid, att oförutsedda utgiftsbehov uppkommer under budgetårets lopp. Under de senaste fem budgetåren har sålunda i genomsnitt tillkommit utgifter, exklusive täckningsanslag för lönehöjningar, å i det närmaste 200 miljoner kronor genom anvisningar på tilläggsstat. Det torde därför — även om all möjlig restriktivitet tillämpas vid behandlingen av tillkommande anslagsbehov — finnas fog för antagandet att nu angivna siffror för driftbudgetöverskottet kommer att ytterligare reduceras, även om några förskjutningar i de här redovisade allmänna förutsättningarna i fråga om inkomster och utgifter icke äger rum.

Sammanfattningsvis vill jag i anslutning till den lämnade tabellariska redovisningen av driftbudgeten ange det nu föreliggande slutliga riksstatsförslaget för 1957/58 på följande sätt. Inkomsterna kan beräknas till 12 183 miljoner kronor. Driftbudgetens anslagssumma kan anges till 11 255

miljoner kronor. Sedan föreslagna avsättningar till budgetutjämningsfonden med 225 miljoner kronor frånräknats, kvarstår ett formellt överskott på statsregleringen å (12 183 — 11 255 — 225 =) 703 miljoner kronor. Reservationsmedelsförändringar och tillkommande utgifter kan förväntas reducera överskottet med (150 + 37 =) 187 miljoner kronor till 516 miljoner kronor. Eventuella tilläggsstatsanslag skulle ytterligare minska detta överskott.

Jag torde härefter få framlägga förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästa budgetår. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förre* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämlikt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs senare hälft, d. v. s. till 100. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft förordar jag, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt, som skall ingå i den preliminära skatten för budgetåret 1957/58, uttages med 100 procent av grundbeloppet. Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1957 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämlikt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1956.

I anslutning till vad departementschefen sålunda anfört har Kungl. Maj:t i propositionen nr 175 föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldig, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet *dels ock* upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1957/58 enligt en vid statsrådsprotokollet såsom *Bihang A* fogad specifikation. Denna specifikation överensstämmer med statsverkspropositionens förslag till beräkning av bevillningarna med undantag av att i specifikationen inkomsterna å följande inkomstitlar beräknats sålunda:

Bensinskatt	715 000 000
Tullmedel	650 000 000
Varuskatt	225 000 000
Tobaksskatt	720 000 000
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	26 000 000
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	1 250 000 000
Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin	55 000 000
Statlig nöjesskatt	60 000 000
Energiskatt	315 000 000
Postverkets överskott	17 000 000

Sammanfattningsvis må anföras, att de sålunda i propositionen nr 175 föreslagna beräkningarna av bevillningarna i förhållande till statsverkspropositionens beräkningar innebär en sammanlagd höjning av 319 000 000 kronor.

Utskottets yttrande

I propositionen nr 175 har Kungl. Maj:t bl. a. föreslagit, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen avgivit förslag till beräkning av bevillningarna för nämnda budgetår. I propositionen har även framlagts förslag till införande av en allmän energiskatt och till höjning av skatten å cigaretter, vilka förslag av utskottet behandlats i betänkande nr 47.

I motionen II: 682 (av herr Hjalmarson m. fl.) har yrkats, att riksdagen måtte, under uttalande att en statlig budgetpolitik enligt i motionen angivna riktlinjer bort och borde föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation I till bevillningsutskottets betänkande nr 41 år 1957 bort genomföras, besluta, att uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten skall vad angår senare hälften av budgetåret 1957/58 fastställas till 90. Motionärerna har därvid med framhävande av behovet av en omprövning av den statliga utgiftspolitiken anknutit förverkligandet av en skattesänkning omedelbart och på längre sikt till ett program för den statliga budgetpolitiken enligt riktlinjer, som angivits i motionen. Motionärerna har understrukit angelägenheten av en skattesänkning för att främja produktiva insatser och ökat sparande. Det inkomstbortfall för staten i form av minskade skatteintäkter, som skulle följa vid bifall till motionen, har av motionärerna beräknats till ca 350 miljoner kronor för helt budgetår. Eftersom skattesänkningen inte skulle verka under hela budgetåret 1957/58 blev skattekortfallet under detta budgetår betydligt mindre eller ca 100 miljoner kronor. Utrymme för en skattesänkning kunde enligt motionärerna ernås genom anslagsreduktioner, bl. a. beträffande vissa bostadslån, överstigande det inkomstbortfall för budgetåret 1957/58, som blev en följd av uttagningsprocentens sänkning. Det med dessa förslag förenade inkomstbortfallet för därefter följande budgetår kunde antagas uppvägas av inkomstökning för statsverket utöver stegring av utgifterna, varvid dock mycket stor återhållsamhet i fråga om statliga utgifter måste iakttagas.

Jämväl i de likalydande motionerna I: 544 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 687 (av herr Ohlin m. fl.) har framställts yrkande om en sänkning av uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1957/58, nämligen från 100 till 95. Till stöd för yrkandet har motionärerna bl. a. anført, att den höga skattenivån på längre sikt måste försvåra det enskilda sparandet och därmed bli till men för produktionen och bromsa framåtskridandet. Enligt

motionärernas mening borde med hänsyn till det aktuella konjunkturläget och de överblickbara framtidstendenserna ett inte oväsentligt överskott på statens driftbudget eftersträvas för nästa budgetår. Vid avvägningen av överskottets storlek borde emellertid större hänsyn tas till det rådande direkta skattetryckets hårdhet än vad departementschefen velat göra. En sänkning av uttagningsprocenten framstod därför som synnerligen motiverad. Inkomstbortfallet för statsverket beräknar motionärerna till 180 miljoner kronor för helt år och högst 60 miljoner kronor för nästa budgetår.

I de likalydande motionerna I: 536 (av herr Öhman m. fl.) och II: 680 (av herr Hagberg m. fl.) yrkas avslag å propositionen nr 175, utan att frågan om uttagningsprocenten närmare beröres i motionerna.

Slutligen har utskottet att i detta sammanhang ta ställning till yrkandet i motionen II:685 (av herr Lundberg), vari yrkats att uttagningsprocenten höjes till 110. Till väsentlig del synes detta yrkande äga samband med motionärens yrkande om avslag å förslaget om införande av en allmän energiskatt.

Föreliggande propositionsförslag är att se mot bakgrunden av den bedömning av det ekonomiska läget som departementschefen ansett sig böra göra på grundval av nu föreliggande material. I detta hänseende har i propositionen erinrats om följande.

Den ekonomiska utvecklingen tycks i stort sett forma sig efter det mönster som avtecknade sig i den ursprungliga nationalbudgetanalysen och som till sina huvuddrag motsvarade fjolårets samhällsekonomiska natur. Läget kan alltjämt karakteriseras såsom en balanserad högkonjunktur med starka spänningar som hålls i schack av den ekonomiska politiken. Konjunkturen är närmast mindre splittrad nu än förut och pekar mera entydigt uppåt än tidigare. Investeringsverksamheten synes bli något större än som förut antagits. Samma sak gäller förskjutningen mot ökad export vid dispositionen av produktionsresultatet. Den privata konsumtionsökningen får betecknas som måttlig. Ett frågetecken utgör dock utvecklingen av det personliga sparandet. Den totala produktionen i landet anses numera komma att växa med närmare tre procent i år. Denna ökningstakt är liksom fjolårets något svagare än den genomsnittliga under efterkrigstiden. Avsaktningen i framåtskridandets takt får betraktas som priset för skyddet av penningvärdet och valutareserven. Särskilt kräver strävandena att förbättra bytesbalansen och förstärka valutareserven en dämpning av den inhemska efterfrågan.

Det finns för närvarande ingen anledning att frångå den inställning, som kom till synes i finansplanen, om nödvändigheten av att med oförminskad styrka fortsätta den restriktiva ekonomiska politiken. Någon generell lättning av den samlade tyngden i de efterfrågebegränsande åtgärderna kan inte få ifrågakomma, så länge nuvarande spänning mellan tillgång och efterfrågan på olika punkter i det ekonomiska livet består. En generell uppmjukning i dag av den återhållande politiken skulle endast leda till en avtappning av valutareserven och försämra den balans på arbets- och varumarknaden, som uppnåddes genom skärpningarna år 1955 och som enligt natio-

nalbudgetens bedömning kunnat bibehållas under år 1956. De slutsatser, som kan dras av den reviderade nationalbudgeten med avseende på den samhällsekonomiska balansen under innevarande år, är närmast att en större prisstabilitet och en fortsatt förbättring i bytesbalansen knappast kan uppnås utan att ytterligare ekonomiskt-politiska åtgärder vidtages.

Huvudelementen i den efterfrågebegränsande politik, som alltjämt finnes nödvändig för att bevara den samhällsekonomiska balansen och skydda prisstabiliteten och valutareserven, måste liksom hittills vara av kreditpolitisk och finanspolitisk natur. Till dessa generellt verkande medel ansluter sig byggnadstillståndsgivningen såsom den enda återstående mera väsentliga detaljregleringen. Man bör kunna utgå från att den med sådana instrument arbetande politiken, vilken lett fram till den förbättrade jämvikten och den balanserade expansionen under de senaste två åren, också är väl avpassad för den på det hela taget likartade konjunktur som nu råder och som, att döma av nationalbudgeten, sannolikt blir förhärskande även i år.

Den ekonomiska politikens mål på längre sikt bör vara att bereda ett vidgat utrymme för investeringsverksamheten så att investeringskvoten i samhället bibehålles och om möjligt höjes. Även om den nu uppnådda investeringskvoten är mycket hög, framstår med hänsyn till de angelägna och fundamentala investeringsbehov som för närvarande anmäler sig en förbättring av densamma såsom nödvändig. Vidgade investeringar innebär emellertid att en motsvarande begränsning av takten i höjningen av konsumtionsnivån måste komma till stånd. Detta förutsätter emellertid en stegring av sparandet. Härvid kan ett omfattande offentligt sparande inte undvaras. Ett naturligt minimikrav är att staten åtminstone svarar för så stor del av sparandet som behövs för att finansiera dess egna investeringar.

Trots de finanspolitiska och allmänt stabiliseringspolitiska betänkligheter som måste hysas gentemot nya statsutgifter och nya krav på investeringsutrymme måste statsmakterna med hänsyn till de överhängande investeringsbehoven på energiområdet binda sig för ett aktivt handlingsprogram på detta område. Detta program ger ytterligare relief åt kravet på förnyade kraftansträngningar för att förstärka det statliga budgetsparandet. För att uppnå detta mål föreslås en höjning av tobaksskatten och införande av en allmän energiskatt.

Utskottet finner sig i sin bedömning av det samhällsekonomiska läget kunna ansluta sig till den i förevarande proposition redovisade uppfattningen. I rådande läge finner utskottet angeläget att statsutgifterna i så hög grad som möjligt finansieras med verkliga inkomster i stället för med lån. Varje avsteg från de i propositionen uppdragna riktlinjerna för finanspolitiken skulle innebära en motsvarande uppluckring av försvaret mot inflationen. Man bör således enligt utskottets mening alltjämt vidhålla de inflationsbekämpande åtgärderna inom företagssektorn. Vid sidan härav är det emellertid i rådande läge nödvändigt att tillgripa direkt mot konsumtionen riktade åtgärder för att skapa utrymme för oundgängligen erforderliga investeringar. Härvid synes lämpligt att den konsumtionsbegränsande

politiken får formen av en indirekt beskattning. Då det för närvarande gäller att skapa utrymme för investeringar inom energiområdet, ter det sig naturligt att i huvudsak lägga denna skatt på energiförbrukningen, detta desto mer som en sådan energiskatt jämnare belastar olika samhällsgrupper än något annat i dagens läge tänkbart skattealternativ.

De i propositionen nr 175 framlagda beräkningarna av inkomster och utgifter för budgetåret 1957/58 utvisar i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen på inkomstsidan en nettoökning med ca 300 miljoner kronor och på utgiftssidan en nettoökning med ca 365 miljoner kronor. Driftbudgeten för budgetåret 1957/58 beräknas i enlighet härmed lämna ett överskott av 928 miljoner kronor mot enligt statsverkspropositionen 1 001 miljoner kronor. Från angivna överskott skall dragas vissa belopp, som ej skall disponeras för löpande statsutgifter utan reserveras på budgetutjämningsfonden. Detta gäller ett belopp av 125 miljoner kronor, motsvarande eftersläpningen i utbetalningarna av kommunalskattemedel, som kommer att inflyta vid den preliminära skatteuppbörden under budgetåret 1957/58. Inkomsten under nästa budgetår av investeringsavgiften förordas skola undandragas omedelbar disposition och i enlighet härmed föreslås att ett belopp av 100 miljoner kronor särredovisas som avsättning till budgetutjämningsfonden. Det därefter kvarstående överskottet på driftbudgeten uppgår till 703 miljoner kronor, fördelat med 326 miljoner kronor på automobilskattebudgeten och 377 miljoner kronor på den allmänna budgeten. Reservationsmedelsförändringar och tillkommande utgifter kan förväntas reducera överskottet med 187 miljoner kronor till 516 miljoner kronor.

Det i propositionen nr 175 beräknade resultatet för totalbudgeten visar ett underskott å 157 miljoner kronor mot 282 miljoner kronor i statsverkspropositionen. Därvid har hänsyn tagits till att 275 miljoner kronor avses skola fonderas för framtida pensionsändamål samt till att en fondering av arbetsgivarbidrag till sjukförsäkringen om 40 miljoner kronor tills vidare inte representerar någon verklig utgift för staten i realekonomisk mening.

Beräkningen av bevillningarna utvisar i förhållande till statsverkspropositionen en nettoökning med 319 miljoner kronor. Därvid har inkomsten av skatt å inkomst och förmögenhet m. m. upptagits med oförändrat 6 100 miljoner kronor vid den i propositionen nr 175 föreslagna uttagningsprocenten.

Enligt gällande bestämmelser skall procenttalet för den statliga inkomstskattens uttagande vara detsamma under helt kalenderår. Då sagda procenttal för senare hälften av löpande budgetår är 100 tillstyrker utskottet, att samma uttagningsprocent bestämmes för förra hälften av budgetåret 1957/58.

Beträffande uttagningsprocenten för senare hälften av budgetåret 1957/58 får utskottet under åberopande av vad utskottet tidigare anfört avstyrka det i motionen II: 685 framlagda förslaget om höjning av densamma. I an-

ledning av motionsyrkandena om sänkning av uttagningsprocenten får utskottet erinra om att innevarande års riksdag beslutat en betydande generell sänkning av den direkta beskattningen i samband med den kommunala ortsavdragsreformen. Enligt detta beslut kommer staten under en övergångstid av tre år att kompensera kommunerna med sådana belopp, att en höjning av ortsavdragen inte under denna tid kommer att föranleda någon utdebiteringshöjning. Under ett vart av de tre första åren skall från statens sida utges statsbidrag å 500 miljoner kronor, vilket sedermera successivt minskas för att vid utgången av år 1965 ha nedgått till 200 miljoner kronor. Med hänsyn till kostnaderna för denna reform kan statsfinansiellt utrymme för närvarande inte beredas för någon mer betydande sänkning även av den statliga inkomstskatten. En sådan sänkning torde inte heller i nuvarande läge kunna möjliggöras genom att minska statens utgifter, då flertalet anslag redan fastställts av riksdagen. Utskottet får under hänvisning till vad sålunda anförts avstyrka motionerna I: 544 och II: 687, I: 536 och II: 680 samt II: 682, i vad avser uttagningsprocenten.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta inbördes likalydande motionerna I: 370 (av herr Ohlon m. fl.) och II: 456 (av herr Ohlin m. fl.) samt I: 310 (av herr Ewerlöf m. fl.) och II: 391 (av herr Cassel m. fl.), såvitt motionerna avser frågan om sänkning av bolagsskatten.

I denna fråga får utskottet till en början erinra om att den höjning av den statliga inkomstskatten för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som våren 1955 beslöts av riksdagen, betingades av konjunkturpolitiska skäl. I det då rådande ekonomiska läget ansågs nämligen — för att den samhällsekonomiska balansen inte skulle rubbas — behov föreligga av en ytterligare dämpning av expansionstendenserna i näringslivet. Som framgått av vad utskottet tidigare anfört föreligger alltjämt risker för att den uppnådda balansen på det samhällsekonomiska området kan gå förlorad, om mer betydande uppmjukningar i den förda finanspolitiken vidtas. Härtill kommer att företagens investeringsaktivitet torde komma att stegras om investeringsavgiften, som utskottet förutsatt i betänkande nr 47, avskaffas från och med nästa år. En samtidigt härmed insatt skattelättnad för bolag och ekonomiska föreningar skulle kunna leda till att investeringsbenägenheten inom den privata sektorn blir så stark att den måste bromsas med andra åtgärder. Utskottet får med det anförda avstyrka motionsyrkandena om sänkning av bolagsskatten.

Utskottet övergår härefter till motionerna I: 540 (av herrar Bengtson och Gustafsson) samt II: 690 (av herr Nilsson i Tvärålund m. fl.), vari yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om prövning av frågan om införande av en progressiv beskattning av konsumtionsutgifterna i syfte att sänka den direkta inkomstbeskattningen.

Motionärerna har framkastat tanken att den statliga inkomstskatten del-

vis kunde ersättas med en progressiv skatt å konsumtionsutgifter. Därmed skulle framför allt vinnas den i rådande konjunkturläge avsevärda fördelen, att sparandet främjades och den enskildes konsumtionsökning hölls tillbaka.

Utskottet finner den i motionerna skisserade beskattningsformen fordra sådana principiella ställningstaganden till övriga beskattningsformer att ställning till densamma bör tas i ett större sammanhang. Bl. a. torde införandet av en skatt å konsumtionen inte kunna ske med mindre väsentliga ingrepp sker såväl i fråga om den kommunala och statliga direkta beskattningen som beträffande olika former av den indirekta beskattningen. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t uppmärksammar dessa spörsmål i lämpligt sammanhang. Med det anförda avstyrker utskottet de föreliggande motionerna.

Mot de i förevarande proposition gjorda inkomstberäkningarna i de delar desamma av utskottet ej särskilt berörts har utskottet ingen erinran.

Utskottets hemställan

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 175 framlagda förslag angående skatteprocenten samt med avslag å de likalydande motionerna I: 544 av herr Ohlon m. fl. och II: 687 av herr Ohlin m. fl., motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl. samt motionen II: 685 av herr Lundberg, såvitt avser skatteprocenten — besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 310 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 391 av herr Cassel m. fl. samt de likalydande motionerna I: 370 av herr Ohlon m. fl. och II: 456 av herr Ohlin m. fl., i vad motionerna behandlas i detta betänkande,

2) de likalydande motionerna I: 536 av herr Öhman m. fl. och II: 680 av herr Hagberg m. fl., såvitt motionerna behandlas i detta betänkande, ävensom

3) de likalydande motionerna I: 540 av herrar Bengtson och Gustafsson samt II: 690 av herr Nilsson i Tvärålund m. fl.,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

C) att bevillningarna för budgetåret 1957/58 måtte beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.....	6 100 000 000	
Kupongskatt	7 000 000	
Utskiftningsskatt och ersättningskatt.....	1 000 000	
Fondskatt	15 000 000	
Skogsvårdsavgifter	8 000 000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	1 000 000	
Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt	85 000 000	
Lotterivinstskatt	53 000 000	
Omsättnings- och expeditiionsstämplor m. m.....	75 000 000	6 345 000 000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	325 000 000	
Bensinskatt.....	715 000 000	1 040 000 000
Tullar och acciser:		
Tullmedel	650 000 000	
Varuskatt	225 000 000	
Omsättningsskatt å motorfordon	140 000 000	
Regleringsavgift och accis å fettsvaror m. m.....	47 000 000	
Skatt å kaffe	20 000 000	
Tobaksskatt	720 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag	13 000 000	
Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag	26 000 000	
Omsättnings- och utskänknings-skatt å spritdrycker.....	1 250 000 000	
Omsättnings- och utskänknings-skatt å vin.....	55 000 000	
Maltdrycksskatt.....	95 000 000	
Skatt å läskedrycker.....	47 000 000	
Statlig nöjesskatt	60 000 000	
Energiskatt	315 000 000	3 663 000 000
Postverket (överskott).....		17 000 000

Stockholm den 21 maj 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Spetz, Eriksson, Gustaf Elofsson, Snygg, Söderquist, Oscar Carlsson, Wårnberg och Bengtson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Kollberg*, Sundström, Nilsson i Svalöv, Brandt*, Gustafson i Göteborg, Allard, Kärrlander, Vigelsbo, Wiklund och Anderson i Sundsvall.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

I) av herrar *Hagberg* och *Nilsson* i Svalöv, vilka

dels under hänvisning till innehållet i motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl. ansett, att utskottet under punkten A) bort hemställa,

att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 175 framlagda förslag angående skatteprocenten samt med bifall till motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl. och med avslag å de likalydande motionerna I: 544 av herr Ohlon m. fl. och II: 687 av herr Ohlin m. fl. samt motionen II: 685 av herr Lundberg, såvitt avser skatteprocenten — under uttalande att en statlig budgetpolitik enligt i motionen II: 682 angivna riktlinjer bort och bör föras samt att en skattesänkning i enlighet med vad som yrkats i reservation I) till bevillningsutskottets betänkande nr 41 år 1957 bort genomföras, besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för förra hälften av budgetåret 1957/58 med 100 procent av grundbeloppet och för senare hälften av samma budgetår med 90 procent av grundbeloppet;

dels ock under hänvisning till innehållet i motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl. ansett, att utskottet under punkten C) bort hemställa,

att bevillningarna för budgetåret 1957/58 måtte, i anledning av motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl., såvitt motionen avser beräkning av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1957/58, beräknas sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	5 585 000 000	
Kupongskatt — — — (= utskottet s. 41 rad 5 — rad 14 uppifrån)	53 000 000	
Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.	75 000 000	5 830 000 000

	Kronor	Kronor
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt	305 000 000	
Bensinskatt	720 000 000	1 025 000 000
Tullar och acciser: — — —		
(= utskottet s. 41 rad 20 uppifrån — rad 7 nerifrån)	47 000 000	
Statlig nöjesskatt	60 000 000	3 348 000 000
Postverket (överskott)		17 000 000

II) av herrar *Spetz, Söderquist, Kollberg, Gustafson* i Göteborg och *Anderson* i Sundsvall, vilka
dels under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 544 av herr Ohlon m. fl. och II: 687 av herr Ohlin m. fl., i vad gäller uttagningsprocenten för statlig inkomstskatt, ansett, att utskottet under punkten A) bort hemställa,

att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 175 angående skatteprocenten och med bifall till de likalydande motionerna I: 544 av herr Ohlon m. fl. och II: 687 av herr Ohlin m. fl. samt med avslag å motionen II: 682 av herr Hjalmarson m. fl. ävensom motionen II: 685 av herr Lundberg, såvitt avser skatteprocenten — besluta att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för den första hälften av budgetåret 1957/58 med 100 procent samt för den senare hälften av samma budgetår med 95 procent av grundbeloppet;

dels ock ansett, att utskottet under punkten C) bort hemställa,

att bevillningarna för budgetåret 1957/58 måtte beräknas sålunda:

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Skatt å inkomst och förmö- genhet m. m.	5 765 000 000	
Kupongskatt — — — (= ut- skottet s. 41 rad 5 — rad 14 uppifrån)	53 000 000	
Omsättnings- och expedi- tionsstämplar	75 000 000	6 010 000 000
Automobilskattemedel: — — —		
(= utskottet s. 41 rad 17 upp- ifrån — rad 4 nerifrån)		17 000 000

III) av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Kollberg, Nilsson* i Svalöv, *Gustafson* i Göteborg och *Anderson* i Sundsvall, vilka under hänvisning till inne-

hållet i de likalydande motionerna I: 310 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 391 av herr Cassel m. fl. samt de likalydande motionerna I: 370 av herr Ohlon m. fl. och II: 456 av herr Ohlin m. fl. — i vad motionerna behandlas i detta betänkande — ansett, att utskottet under punkten B 1) bort hemställa,

att riksdagen måtte med bifall till de likalydande motionerna I: 310 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 391 av herr Cassel m. fl. samt de likalydande motionerna I: 370 av herr Ohlon m. fl. och II: 456 av herr Ohlin m. fl., i vad motionerna behandlas i detta betänkande, antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska — — — 1 mom.:

fyrtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttagas att, därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958.

IV) av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Kollberg, Nilsson* i Svalöv, *Gustafson* i Göteborg och *Anderson* i Sundsvall, såvitt angår frågan om införande av en progressiv skatt å konsumtionsutgifter.

V) av herrar *Gustaf Elofsson, Bengtson* och *Vigelsbo*.